

“ พญานาค มีบทบาทสำคัญต่อพระพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่ง หากมองย้อนไปในครั้งพุทธกาลปรากฏเรื่องราวของพญานาคอยู่หลายที่ ทั้งที่มาช่วยในกิจจานุกิจของพระพุทธเจ้า รวมถึงเหล่าสาวกบางองค์ มาจนถึงพญานาคลุ่มน้ำโง ในครั้งพุทธกาลที่เป็นตำนานเล่าขานจนถึงปัจจุบัน ”

พญานาคครั้งพุทธกาล

“ นักปราชญ์ทางศาสนาหลายท่านกล่าวว่าเป็นเสียงเดียวกันว่า “พญานาคส่วนใหญ่มีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา แต่เมื่อไม่ได้โอกาสที่จะบวชด้วยเหตุผลว่าไม่ใช่มนุษย์จึงเลือกทำหน้าที่ดูแล และคุ้มครองพระพุทธศาสนาในอีกมิติหนึ่ง ”

ตำนานพระราตุพนมกับนาคราช ผู้พิทักษ์แห่งเมืองบาดาล

“ บั้งไฟพญานาค เป็นการกระทำของพญานาคที่อยู่เมืองบาดาลใต้แม่น้ำโงซึ่งเป็นภูมิที่เกี่ยวเนื่องกับมนุษย์โลก พญานาคทั้งหลายได้ร่วมเฉลิมฉลองในเทศกาลออกพรรษา ซึ่งสืบเนื่องมาจากครั้งพระพุทธเจ้าเสด็จลงมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ หลังจากที่พระองค์ได้เสร็จขึ้นไปจำพรรษาอยู่ที่นั่น และได้เทศนาโปรดพระมารดาเป็นเวลา 3 เดือน ”

บั้งไฟพญานาค สายน้ำ ความคิด และวิถีแห่งศรัทธา

บริษัทประเทศไทย

จากความผูกพันของชีวิตกับสายน้ำผ่านความคิด ความเชื่อ และความศรัทธา
ก่อเกิดเป็นประเพณีวัฒนธรรมที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

สายธารแห่งศรัทธา

พญานาค

แห่งลุ่มน้ำโงมุกดาหาร

โครงการพัฒนาการตลาด กิจกรรมและประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารสู่ความยั่งยืน

เรียงคำร้อย ถ้อยแถลง ตำนานเล่า
สถานเนา วังพญานาค จากสำสินธุ์
มุกดาหาร จรรโลง แหล่งนาคิน
ได้ยลยิน กล่าวทวน โบราณมา
พญานาค ครั่งพุทธกาล ประสานศาสน์
เกิดนาคราช อภิฤกษ์ ชิดศาสนา
รวมความเชื่อ ความคิด จิตศรัทธา
พญานาคา แห่งลุ่มน้ำโขง โยงใจเอย

บัลลิกา โภคสวัสดิ์ ผู้ประพันธ์

สาปธารแห่งศรัทธา

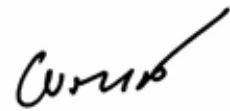
พญานาคาแห่งลุ่มน้ำโขงมุกดาหาร

คำปรารภ

จังหวัดมุกดาหาร เป็นจังหวัดชายแดนลุ่มแม่น้ำโขง ที่ประชาชนมีความเชื่อและศรัทธาเกี่ยวกับ พญานาค สถานที่ที่มีความสำคัญ และผู้คนนิยมเดินทางไปสักการะพญานาคของจังหวัดมุกดาหาร มีทั้งสิ้น 9 แห่ง ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง 7 แห่ง และอยู่บนเขาที่มีถ้ำอีก 2 แห่ง ได้แก่ ศาลปู่พญานาค สะพานมิตรภาพ ไทยลาวแห่งที่ 2 อำเภอเมืองมุกดาหาร พญาศรีภุชงค์มุกดานาคราช แก่งกะเบา อำเภอหว้านใหญ่ พญาศรีมุกดามหามุณีนิลपालนาคราช วัดรอยพระพุทธบาทภูมโนรมย์ อำเภอเมืองมุกดาหาร พระพุทธรูปนาคปรก 100 ปี วัดมุจลินทร์ อำเภอดอนตาล ปูนาคาธิปไตย วัดเวินไชยมงคล อำเภอดอนตาล ถ้ำพญานาครักษา องค์หลวงปู่ทวด อำเภอดอนตาล พญานาคา 3 องค์ วัดอุดมณี (วัดบูรพานอก) พญาศรีสัตตนะคะธิปไตย วัดตานพระอินทร์ (วัดตานแมงค้ำ) อำเภอนิคมคำสร้อย และ องค์สัตตนะคะแสนธรรม วัดป่าภูฮัง

เนื่องในวาระที่จังหวัดมุกดาหารครบรอบ 36 ปี ในวันที่ 27 กันยายน 2561 จังหวัดมุกดาหาร จึงได้จัดทำหนังสือ “สายธารแห่งศรัทธา พญานาคาลุ่มน้ำโขงมุกดาหาร” เพื่อต้องการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับพญานากลุ่มน้ำโขง และประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยวเชิงธรรมะและความเชื่อ สำหรับผู้สนใจและนักท่องเที่ยว ให้เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร นำไปสู่การสร้างรายได้ให้ประชาชนอีกทางหนึ่งด้วย

(นายไพฑูรย์ รัชประเทศ)
ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร

สารบัญ

“สายธารแห่งศรัทธา
พญานาคาลุ่มน้ำโขงมุกดาหาร”

โครงการพัฒนาการตลาด กิจกรรม และประชาสัมพันธ์
ด้านการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารสู่ความยั่งยืน

พญานาคครั้งพุทธกาล

ตำนานพญานากลุ่มน้ำโขง

ศาลปู่พญานาค
พญาศรีภุชงค์มุกดานาคราช
พญาศรีมุกดามหามุณีนิลपालนาคราช
พญาศรีสัตตนะคะธิปไตย วัดตานพระอินทร์
(วัดตานแมงค้ำ)
พญานาคา 3 องค์ วัดอุดมณี
(วัดบูรพานอก)
องค์สัตตนะคะแสนธรรม วัดป่าภูฮัง
ปูนาคาธิปไตย วัดเวินไชยมงคล
ถ้ำพญานาครักษาองค์หลวงปู่ทวด
พระพุทธรูปนาคปรก 100 ปี วัดมุจลินทร์

“ท้าวมุจลินทร์นาคราช”
ต้นกำเนิดพระปางนาคปรก
“พญานาคราช”
ของขภูริสามพี่น้อง (ลัทธิบูชาไฟ)
“ท้าวเอรกปัตต์”
พญานาคราชตะไคร่น้ำ
“หน้โทปนันทะ”
พญานาคราชจอมอหังการ
“ภูริทัตต์”
พระโพธิสัตว์นาคราช

ตำนานพระธาตุพนมกับนาคราช
ผู้พิทักษ์แห่งเมืองบาดาล
“บั้งไฟพญานาค”
สายน้ำ ความคิด และวิถีแห่งศรัทธา
“คำชะโนด”
ตำนานเมืองพญานาคและสิ่งเร้นลับ

แหล่งอ้างอิง

เบธราช รัตนภาลี. 2551. เปิดตำนานพญานาคราช. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อุทยานความรู้.
วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร. 2549. ปรากฏการณ์มหัศจรรย์ วันเสด็จมาคาราศึก. นครพนม :
สำนักวิปัสสนากรรมฐาน. www.kalayanamitra.org ตำนานพญานาค เรื่องเล่าขานที่สืบต่อกันมา

สาขาธารแห่งศรัทธา พญานาคาแห่งลุ่มน้ำโขงมุกดาหาร

โครงการพัฒนาการตลาด กิจกรรม และประชาสัมพันธ์
ด้านการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารสู่ความยั่งยืน

ความสำคัญของแม่น้ำโขงและวิถีชีวิตคนมุกดาหาร ไม่เพียงเกี่ยวข้องกับสถานที่และศาสนสถาน แต่ยังรวมถึงความผูกพันของชีวิตกับสายน้ำ ผ่านความคิด ความเชื่อ เกิดเป็นประเพณีวัฒนธรรมที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น การรวบรวมข้อมูลสถานที่สำคัญ แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของผู้คนที่มียุทธศาสตร์ริมฝั่งโขงจังหวัดมุกดาหาร ในครั้งนี้ จะช่วยบอกเล่าเรื่องราว ความเชื่อ อัตลักษณ์และตัวตนของคนมุกดาหารผ่านสถานที่สำคัญริมฝั่งโขงที่มีความน่าสนใจ ในวิถี Slow Life เลาะเสียบเส้นทางแห่งความสุข และวัฒนธรรมที่เป็นลมหายใจแห่งแผ่นดิน ริมฝั่งแม่น้ำโขงและสายน้ำของคนมุกดาหาร ให้คนรุ่นหลังที่เป็นเด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไปได้รู้จัก ถึงพัฒนาการของมุกดาหารเมืองสามธรรม และส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

สถานที่สำคัญแห่งที่

ศาลปู่พญานาค

1

สะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่ 2

ศาลปู่พญานาค สะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่ 2 ตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมืองมุกดาหาร ห่างจากตัวเมืองมุกดาหาร 6.8 กม. เชื่อกันว่า เสาต้นที่ 2 ของสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 2 (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต) อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เป็นถ้ำของพญานาค โดยชาวบ้านเชื่อว่าเป็นจุดที่ถ่านจะขึ้นมาให้พร และปกป้องรักษาลูกหลาน ใครที่ได้มาสักการะ ขอพรพญานาค ณ ศาลพญานาค ทั้งเรื่องโชคลาภและการทำงาน และความเป็นสิริมงคล มักจะได้สมความปรารถนา

ทุกวันที่ 8-9 มิถุนายน ของทุกปี จะมีการจัดพิธีบวงสรวงองค์ปู่พญานาค เพื่อบูชาพญานาคันตนาคราช และครอบครัวของพญานาคทั้งหลายที่เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่แม่โขง ทั้งยังเป็นการขอขมาแก่เหล่าพญานาคและพระแม่คงคา พิธีเริ่มขึ้น ในตอนค่ำของวันที่ 8 มิถุนายน มีพิธีสวดเจริญพระพุทธมนต์เย็น และพิธีเปิดแม่บายศรี โดยชาวบ้านจะนำเครื่องบรรณาการและเครื่องบูชาต่างๆ ผลไม้ 9 ชนิด และพานบายศรีที่เป็นรูปพญานาคมาประกอบพิธี ตามขั้นตอนของการบูชาและบวงสรวงพญานาค มีผู้ประกอบพิธีทั้งไทย พุทธ พราหมณ์ฮินดู และในเช้าวันที่ 9 มิถุนายน มีพิธีทำบุญตักบาตรถวายภัตตาหารพระภิกษุ และเริ่มการบวงสรวงองค์ปู่พญานาคในวันที่สอง เมื่อถึงเวลาอันสมควร แยกในพิธีและผู้ร่วมงานจะร่วมกันลอยดอกบัวเป็นพุทธบูชาลงสู่แม่น้ำเพื่อสักการะแก่องค์พญานาคและพระแม่คงคา เป็นอันเสร็จสิ้นพิธีบวงสรวงองค์ปู่พญานาค

สะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 2

ข้อมูลน่ารู้

เชื่อกันว่า เสาต้นที่ 2 ของสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 2 (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต) อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เป็นถิ่นของพญานาค โดยชาวบ้านเชื่อว่าเป็นจุดที่ทำงานจะขึ้นมาให้พร และปกป้องรักษาลูกหลาน ใครที่ได้มาสักการะ ขอพรพญานาค ณ ศาลพญานาค ทั้งเรื่องโชคลาภและ-การงาน และความเป็นสิริมงคล มักจะ-ได้สมความปรารถนา

สถานที่สำคัญแห่งที่

พญาศรีภุชงค์มุกดานาคราช

2

แก่งกะเบา ตำบลปทุมาม อำเภอห้วยน้ำขาว

พญาศรีภุชงค์มุกดานาคราช เป็นชื่อที่พระราชรัตนโมลี เจ้าคณะจังหวัดมุกดาหาร วัตถุประสงค์เรื่อง อำเภอเมืองมุกดาหาร เป็นผู้ตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับชื่อจังหวัดมุกดาหาร อันหมายถึง อนุภคินี่ที่มีสีขาวขุ่นหมอกบัว โดยคำว่า “ศรี” หมายถึง ความเป็นสิริมงคล ความรุ่งเรืองและรุ่งโรจน์ และ “มุกดา” หมายถึง อนุภคินี่หนึ่งในเทพกัณฑ์ของไทยมีสีขาว หมอกบัว คล้ายหมอกน้ำค้างยามเช้า ดังสำนวนที่ว่า มุกดาหารหมอกบัว

ดังนั้น พญาศรีภุชงค์มุกดานาคราช จึงมีความหมายถึง พญานาคผู้นำความเป็น สิริมงคลและรุ่งเรืองรุ่งโรจน์มาสู่จังหวัดมุกดาหาร และตามตำราวิชาการและตำนาน ท้องถิ่น เชื่อว่าพญาภุชงค์มุกดานาคราช เป็นพญานาคประจำองค์พระคิเวเทพ หรือ พระอิศวรเจ้า มีพระวรกายเป็นสีเทาอินทรี พระนาภีและพระเศียรเป็นสีแดง มีพระเศียร ตั้งแต่ 1, 3, 5, 7, 9 แล้วแต่ปาง มีอุปนิสัยตรงไปตรงมา ตูมภายนอกมองเสมือนว่าดุร้าย แต่แท้จริงแล้วใจดี รูปร่างสง่างามชอบศึกษาธรรมเป็นนิสัย และเชื่อกันว่าผู้ใดที่มา กราบไหว้สักการะและได้ลอดท้ององค์พญานาคจะมีความสุขสมหวัง ดังคำอธิษฐาน

พญาศรีกษัตริย์กมุทคานาคราช ประติมากรรมพญานาค
เทสิลหีนอ่อน มีร่างกายเป็นสิงาวินดู เป็นพญานาคหีนอ่อน
ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทยในขณะนี้

📍 ข้อมูลน่ารู้

“พญาศรีกษัตริย์กมุทคานาคราช”
เป็นประติมากรรมพญานาค
ที่มีเทสิลหีนอ่อนสิงาวินดู
องค์พญานาคที่ประดับหีนอ่อน
ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยในขณะนี้
โดยมีความสูง 11 ม. ยาว 51 ม.
เส้นผ่าศูนย์กลางตลอดลำตัว
1.50 ม. โดดเด่นสวยงามบริเวณ
สวนสาธารณะแห่งเกาะเขา เพื่อให้
ประชาชน นักท่องเที่ยวเข้ามา
เคารพสักการะ เพื่อเป็นสิริมงคล

ความโดดเด่นคือการใช้เทคนิคไล่สี ให้ดูมีชีวิต โดยเฉพาะเมื่อนองจากมุมสูง ยามต้องแสงแดด จะเห็นถึงความสวยงาม อัจฉริยะ ราวกับมีชีวิต

สถานที่สำคัญแห่งที่

พญาศรีมุกดามหามุณีนิลपालนาคราช หรือ ปูศรีมุกดา

3

วัดรอยพระพุทธรูปบาทภูมโนรมย์ อำเภอเมืองมุกดาหาร

พญาศรีมุกดามหามุณีนิลपालนาคราช หรือ ปูศรีมุกดา วัดรอยพระพุทธรูปบาทภูมโนรมย์ อำเภอเมืองมุกดาหาร ห่างจากตัวเมืองมุกดาหาร 7.1 กิโลเมตร

องค์พญาศรีมุกดามหามุณีนิลपालนาคราช หรือ ปูศรีมุกดา เป็นรูปปั้นพญานาค ความสูง 20 เมตร ยาว 122 เมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 1 เมตรครึ่ง ตั้งตระหง่านบนลานหิน ณ วัดรอยพระพุทธรูปบาทภูมโนรมย์

หลังจากการก่อสร้างพระเจ้าใหญ่แก้วมุกดาศรีไตรรัตน์ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 84 พรรษา พระมหามงคล มังคลคุณ รองเจ้าคณะจังหวัดมุกดาหาร เจ้าอาวาสวัดรูปปัจจุบัน ได้มีดำริให้ก่อสร้างพญานิลपालนาคราชขึ้น เพื่อถวายการอภิบาลองค์พระใหญ่ และที่มาของชื่อ พญาศรีมุกดามหามุณีนิลपालนาคราช นั้นสอดคล้องกับคำบอกเล่าของพระราชมุกดาหารคณี อดีตที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดมุกดาหาร ที่เคยพบงูลำตัวใหญ่สีดำในบริเวณวัด เมื่อปี พ.ศ.2525

✚ ข้อมูลน่ารู้

วัดรอยพระพุทธบาทภูมโนรมย์
 หมู่ที่ 5 ตำบลศรีบุญเรือง
 อำเภอเมืองมุกดาหาร
 จังหวัดมุกดาหาร
 ห่างจากตัวเมืองมุกดาหาร
 ไปทางทิศใต้ ประมาณ 5 กิโลเมตร
 ไปตามเส้นทางมุกดาหาร-คอนตาล
 ทางหลวงหมายเลข 2034 ประมาณ
 2 กิโลเมตร มีทางแยกขวามือ
 ตามถนนตัดใหม่ สายบ้านมโนรมย์
 - ถนนวงแหวนรอบนอก มีเนื้อที่
 ประมาณ 100 ไร่ อยู่ในเขตพื้นที่
 ของอุทยานแห่งชาติมุกดาหาร

จากความเชื่อ และศรัทธา สู่งานศิลปะ-ปูนปั้นสุดอลังการ
 เลือยใจคนเล่นเสมือนมีชีวิตประจักษ์ให้เห็นถึงเอกลักษณ์ และฝีมือช่างแดนอีสาน

สถานที่สำคัญแห่งที่

พญาศรีสัตตนาครีบดี วันदानพระอินทร์ (วัดदानแมงคืบ) 4

ตำบลร่มเกล้า อำเภอนิคมน้ำคำสร้อย

พญาศรีสัตตนาครีบดี วันदानพระอินทร์ (วัดदानแมงคืบ) ตำบลร่มเกล้า
อำเภอนิคมน้ำคำสร้อย ห่างจากตัวเมืองมุกดาหาร 47 กิโลเมตร

วัดदानพระอินทร์ หรือชาวบ้านเรียก วัดदानแมงคืบ (แมลงทับ) ตั้งอยู่ที่ตำบล
ร่มเกล้า อำเภอนิคมน้ำคำสร้อย เป็นสถานที่อีกหนึ่งแห่งที่นักแสวงบุญและมีความเชื่อ
ศรัทธาในพญานาคจะต้องมาเคารพสักการะบูชาพญาศรีสัตตนาครีบดี บูชาเพชรมัท
นาคราช บูชานาคาธิบดีศรีสุทโธ และ บูชาจิตราช วัดแห่งนี้มีพระอาจารย์พล อธิปัญญา เป็น
เจ้าอาวาส ในแต่ละวันจะมีชาวบ้านร่วมเกล้ามามากมายมาช่วยกันทำขันหมากเบ็งเพื่อให้หนักท้องเที่ยว
หรือผู้มีจิตศรัทธาได้สักการะ

สถานที่สำคัญแห่งที่

พญานาค 3 องค์ วัดอุดมณี 5 (วัดบูรพานอก)

บ้านนาห้วยกอก ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล

พญานาค 3 องค์ วัดอุดมณี (วัดบูรพานอก) บ้านนาห้วยกอก ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล ระยะทางห่างจากตัวเมืองมุกดาหาร 41.5 กิโลเมตร

วัดอุดมณี หรือ วัดบูรพานอก ตั้งอยู่ที่บ้านนาห้วยกอก อำเภอดอนตาล มีพญานาค 3 องค์ ได้แก่ องค์เทวะมัทตะตะอธิบดีนาโคนาคราช องค์เทวะกรินทะตะนาคราช และ องค์เทวะศรีสุพรรณนาคราช สร้างขึ้นจากนิมิตของหลวงปู่มอญ (พระอาจารย์สมัคร์ ทานะธรรมโม) เมื่อ พ.ศ.2557 ใช้เวลาสร้าง 9 เดือน เมื่อแล้วเสร็จมีพิธีบวงสรวงครั้งแรกวันที่ 17 เมษายน พ.ศ.2557 หลังจากนั้นได้จัดให้มีพิธีบวงสรวงเป็นประจำทุกปีในวันที่ 8-9 มีนาคม เป็นสถานที่อีกแห่งหนึ่งที่มีผู้คนเดินทางมาสักการะองค์พญานาคเป็นจำนวนมาก

องค์เทวะมัทตะตะอธิบดีนาโคนาคราช
องค์เทวะกรินทะตะนาคราช และ
องค์เทวะศรีสุพรรณนาคราช

สถานที่สำคัญแห่งที่

องค์สัตตะนาคะแสนธรรม วัดป่าภูอั้ง

6

ตำบลหนองแวง อำเภอนิคมน้ำอ้อม

องค์สัตตะนาคะแสนธรรม ตำบลหนองแวง อำเภอนิคมน้ำอ้อม ระยะทางห่างจากตัวเมืองมุกดาหาร 20.6 กิโลเมตร

องค์สัตตะนาคะแสนธรรม ตำบลหนองแวง อำเภอนิคมน้ำอ้อม สร้างขึ้นเพื่อเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมทุกวันขึ้น/แรม 14 และ 15 ค่ำ มีองค์สัตตะนาคะแสนธรรมองค์สุวรรณลาภานาค และองค์สุนทรินาคี ที่เปรียบเสมือนนาคที่มาขอพึ่งพระบรมโพธิ์เจ้า โดยเปิดให้เยี่ยมชมและสักการะ 06.00-18.00 น.

สร้างจากความศรัทธาของชาวบ้าน และผู้ที่มีความเชื่อว่าเป็นเมืองมิ่งมงคล (เมืองลับแลเก่า) และเคยมีผู้พบเห็นพญานาคเล่นน้ำบริเวณนี้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖

สถานที่สำคัญแห่งที่

ปูนาคาริบดี วัดเวินไชยมงคล

7

ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล

ปูนาคาริบดี วัดเวินไชยมงคล ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล ระยะทางห่างจาก
ตัวเมืองมุกดาหาร 33.8 กิโลเมตร

วัดเวินไชยมงคล เป็นโบราณสถานสำคัญในอำเภอดอนตาล ในสมัยก่อน
ประวัติศาสตร์ตอนปลาย และสมัยประวัติศาสตร์ สำหรับความเป็นมาของการก่อสร้าง
พญานาคปูนาคาริบดีศรีสุทโธ ที่วัดเวินไชยมงคลนั้น พระอาจารย์สามารถ กตปัญโญ
เจ้าอาวาสวัดเวินไชยมงคลเล่าว่า สร้างขึ้นจากความศรัทธาของชาวบ้านและผู้ที่มี
ความเชื่อเรื่องพญานาค เดิมจะสร้าง 15 เศียร แต่ไม่สามารถสร้างได้สำเร็จ ต้องมีเหตุให้
ให้ต้องทุบทิ้งถึงสองครั้ง และมีนิมิตให้สร้างองค์พญานาค 5 เศียร ความยาว 42 เมตร
จึงสำเร็จ ชาวบ้านเชื่อว่าพื้นที่แถวนี้เป็นเมืองบังบด (เมืองลับแลเก่า) และเคยมีผู้พบเห็น
พญานาคเล่นน้ำบริเวณนี้เมื่อ พ.ศ.2552 โดยพญานาคมาเล่นน้ำเป็นเวลา 10 วัน มีทั้ง
สีเขียนมรกต สีน้ำผึ้งทั้งตัว และสีแดงแถบทอง ปูนาคาริบดีศรีสุทโธ ที่วัดเวินไชยมงคล
จึงเป็นสถานที่อีกแห่งหนึ่งที่ชาวบ้านและนักแสวงบุญที่ศรัทธาในพญานากลุ่มน้ำโขง
ให้ความเคารพสักการะ

สถานที่สำคัญแห่งที่

ถ้าพญานาครักษาองค์หลวงปู่ทวด

8

ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล

ถ้าพญานาครักษาองค์หลวงปู่ทวด ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล ระยะทาง
ห่างจากตัวเมืองมุกดาหาร 23 กิโลเมตร

องค์พญานาครักษาหลวงปู่ทวด มี 2 องค์ คือ องค์ปู่ชัยนาคราช (พญาชัย
ยะนาคราช มีเขตแดนจากแก่งกะเบา เรื่อยไปจนสุดแดนที่ปากแม่น้ำโขงลงทะเล
ในเขมร พญานาคตนนี้มีฤทธิ์เดชมาก ชอบการรณรงค์ทำสงคราม คือชอบการ
ต่อสู้เป็นนิตย) และองค์ปู่ครุฑตะเมฆินิลดำนาคราช สร้างขึ้นจากงบประมาณของ
ผู้มีจิตศรัทธาเป็นเงิน 1,500,000 บาท (หนึ่งล้านห้าแสนบาทถ้วน)

พระพุทธรูปนาคปรกประทับนั่งปางสมาธิ
เป็นพุทธศิลปะแบบล้านช้างหรืออีสานพื้นถิ่น

สถานที่สำคัญแห่งที่

พระพุทธรูปนาคปรก 100 ปี วัดมุจลินทร์

9

บ้านหนองหล่ม ตำบลโพธิ์ไทร อำเภอดอนตาล

พระพุทธรูปนาคปรก 100 ปี วัดมุจลินทร์ บ้านหนองหล่ม ตำบลโพธิ์ไทร อำเภอดอนตาล ระยะทางห่างจากตัวเมืองมุกดาหาร 23 กิโลเมตร

พระพุทธรูปนาคปรกประทับนั่งปางสมาธิ เป็นพุทธศิลปะแบบล้านช้างหรืออีสานพื้นถิ่น พระเศียรใหญ่ พระนาสิกใหญ่ พระโอฐแบะแหลม พระองค์สั้นป้อมที่สำคัญ คือมีนาคปรก 15 เศียร มีลำตัวลายจุดสีแดง น้ำเงิน คล้ายลายของตุ๊กแก และด้านหลังปรากฏเศียรนาคหรือตุ๊กแกโผล่ออกมาอยู่ทั่วไป กำหนดอายุว่าสร้างมาแล้วกว่า 100 ปี

พญานาคครึ่งพุทธกาล

“ ศรिता ศักดิ์สิทธิ์ อธิฤทธิ์ ”

จากหนังสือ “เปิดตำนานพญานาคราช” (เมธราช รัตนภาคี, 2551) กล่าวไว้ว่า พญานาค นั้น มีบทบาทสำคัญต่อพระพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่ง หากมองย้อนไปในครึ่งพุทธกาลก็จะมีปรากฏเรื่องราวของพญานาคอยู่หลายที่ ทั้งที่มาช่วยในกิจจานุกิจของพระพุทธเจ้ารวมทั้งเหล่าสาวกบางองค์ “พญานาคลุ่มน้ำโงง” ในครึ่งพุทธกาล ที่เป็น “ตำนาน” เล่าขานจนถึงปัจจุบัน มีพอสังเขป ดังนี้

พระพุทธรูปนาคปรกประทับนั่งปางสมาธิ
เป็นพุทธศิลปะแบบล้านช้างหรืออีสานพื้นถิ่น
พระนาคปรกที่วัดมุนจลินทร์

ท้าวมูจจลินท์นาคราช

ต้นกำเนิดพระปางนาคปรก

ท้าวมูจจลินท์นาคราช อาศัยอยู่ที่สระโบกขรณี ใกล้กับ “ต้นจิก” ท้าวเธอมีความสำคัญต่อพระพุทธศาสนาจนเป็นที่มาของพระพุทธรูปปางหนึ่งชื่อว่าปาง “นาคปรก” จนถึงทุกวันนี้

กล่าวคือ หลังจากพระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสรู้แล้ว ในสัปดาห์ที่ 6 พระองค์ทรงประทับนั่งอยู่ภายใต้ “ต้นจิก” หรือ “ต้นมูจจลินท์” ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ใกล้ๆ กับต้นพระศรีมหาโพธิ์ ที่พระองค์ทรงตรัสรู้ ในขณะที่พระองค์ได้ประทับนั่งเสวยวิมุตติสุขอยู่นั้น ฝนเกิดตั้งเค้าและตกลงมาอย่างหนัก พญามูจจลินท์นาคราช ได้ออกมาจากนาคพิภพ ก็รู้ว่าผู้ที่ประทับนั่งอยู่ใต้ต้นไม้นั้น คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้เป็นศาสดาเอกของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

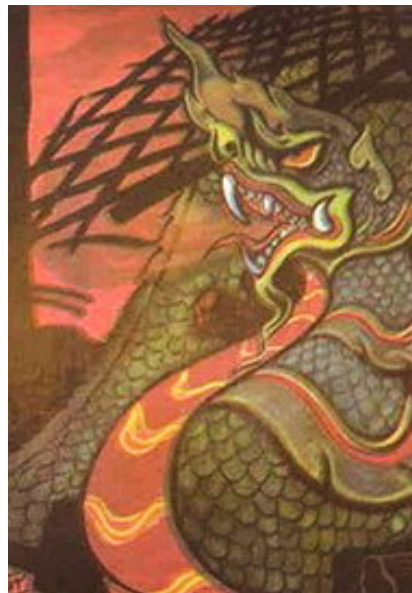
พญามูจจลินท์นาคราช จึงมีดำริว่า ฝนและลมหนาว หรือสัตว์ทั้งหลาย เช่น เหลือบ ยุง รื่น ไร อย่าได้ถูกต้องพระวรกายของพระองค์เลย ทันใดนั้นท้าวเธอจึงมาวางขนด เป็น 7 รอบ พร้อมแผ่พังพานอารักขาพระพุทธองค์จากสายฝน ลมหนาว และสัตว์ทั้งหลาย

เมื่อล่วงไป 7 วัน พระพุทธองค์ทรงออกจากฌานสมาบัติแห่งการเสวยวิมุตติสุขและฝนหยุดตกแล้ว ท้าวมูจจลินท์นาคราช ก็ได้คลายขนดออก พร้อมกับจำแลงแปลงองค์เป็นมาณพหนุ่มเข้าไปกราบถวายบังคมพระพุทธเจ้า ลำดับนั้นพระพุทธองค์ได้ทรงเปล่งพุทธอุทานเป็นใจความว่า “ความสุขที่แท้ เกิดจากการไม่เบียดเบียนกันและกัน”

พญานาคราช ของชฎิลสามพี่น้อง (ลัทธินุชาไฟ)

หลังจากที่พระพุทธองค์ทรงแสดง “ธัมมจักรกัปปวัตตনสูตร” โปรดปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 มี พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นต้น ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน แล้ว พระองค์ได้เสด็จไปที่ “ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม” และที่นี้เองพระองค์ได้เจอกับพญานาคตนหนึ่งซึ่งอาศัยอยู่ใน “โรงไฟ”

กล่าวคือที่ตำบลแห่งนี้มีชฎิล 3 พี่น้องอาศัยอยู่ โดยผู้พี่มีชื่อว่า “อุรุเวลกัสสปะ” มีบริวาร 500 คน อาศัยอยู่ที่ “ต้นน้ำ” คนที่สองชื่อว่า “นทีกัสสปะ” มีบริวาร 300 คน อาศัยอยู่ที่ “คิ่งน้ำ” และน้องคนสุดท้ายมีชื่อว่า “คยากัสสปะ” มีบริวาร 200 คน อาศัยอยู่ “ท้ายน้ำ”

ชฎิล 3 พี่น้องนี้ เป็นเจ้าของ “ลัทธินุชาไฟ” โดยที่โรงไฟมีพญานาคตนหนึ่งอาศัยอยู่ ซึ่งทั้ง 3 พี่น้องให้ความเคารพนับถือ และนอบน้อมต่อพญานาคตนนี้มาก

นัยว่า พญานาคตนนี้ดูร้ายมาก ครั้งนั้นในเวลาเย็น พระพุทธองค์ได้เสด็จมาเพื่อทรงโปรดชฎิล 3 พี่น้อง โดยพระองค์ได้เสด็จเข้าไปหาชฎิลผู้เป็นพี่ก่อน ทรงทำที่ว่าขอพักค้างแรมสักคืน “อุรุเวลกัสสปะ” ผู้เป็นพี่ใหญ่ เมื่อเห็นว่าพระพุทธองค์เป็นนักบวชต่างจาก “ลัทธินุชา” ของตน ก็ไม่เลื่อมใส และอยากจะลงดี แต่เพื่อไม่ให้เป็นการเสียมารยาทจึงบอกเป็นนัยว่าไม่มีที่ว่าง มีแต่โรงไฟเท่านั้น ถ้าจะพักค้างแรมต้องไปพักที่นั่นเท่านั้น ซึ่งมีพญานาคที่ดูร้ายอาศัยอยู่เมื่อพระพุทธองค์ได้โอกาสจึงตรัสตอบว่า ทรงยินดีที่จะพักค้างแรมที่โรงไฟ จากนั้นพระองค์ก็เสด็จพระราชดำเนินไปสู่โรงไฟ และทรงทำสมาธิอยู่ภายในนั้น ฝ่ายพญานาคราชก็ออกมาจากที่อยู่ เมื่อมองเห็นว่ามีผู้แปลกหน้าบุกรุกเข้ามาในถิ่นของตนก็บังเกิด “อหังการ” จึงใช้ฤทธิ์เดชพ่น

หมอกควันพิษใส่แขกผู้มาเยือนทันที แต่ด้วย “พุทธานุภาพ” หมอกควันพิษนั้นไม่สามารถทำอันตรายพระพุทธองค์ได้ ในทางตรงกันข้าม หมอกควันพิษที่พญานาคราชนั้นพ่นออกไป กลับย้อนสนองคืนมาถูกตัวเอง เป็นเหตุให้พญานาคราชจอมอหังการ แปรสภาพเป็นงูตัวน้อยที่กำลังถูกรมด้วยควันพิษ ลীনฤทธิ์เดชในบัดดล

รุ่งเช้า อุรุเวลกัสสปะ รีบไปที่โรงไฟเพื่อจะดูให้ทันกับตาว่าแขกที่มาพักเมื่อคืนเป็นอย่างไรบ้าง ภายในใจก็ยึดกระหม่อมย่องด้วยคิดว่าสมณะนั้นคงจะถูกพระผู้เป็นเจ้าของเราจัดการแล้วเป็นแน่แท้ แต่เมื่อไปถึงโรงไฟภาพที่ปรากฏต่อหน้าอุรุเวลกัสสปะหาใช่เป็นดังความคิดของเขาไม่

จากนาคราชผู้เรืองฤทธิ์ กลายเป็นงูไม่มีพิษที่สิ้นฤทธิ์เดชเสียแล้ว เพราะถูกพระพุทธองค์จับใส่ไว้ในบาตร อุรุเวลกัสสปะ เมื่อเห็นปาฏิหาริย์เช่นนี้บังเกิดความเลื่อมใส “ตั้ง” ในพุทธานุภาพ จึงได้ขอลอุปสมบทในพระพุทธศาสนา ซึ่งต่อมาน้องชายทั้งสอง พร้อมด้วยบริวารก็ได้บวชตามพี่ชาย

ท้าวเอรภปตต์

พญานาคราชตะไคร่น้ำ

เมื่อครั้งสมัยของพระพุทธเจ้า พระนามว่า “กัสสปะ” มีภิกษุหนุ่มรูปหนึ่ง จำพรรษาอยู่ที่ถ้ำติดชายทะเล บำเพ็ญเพียรมาตลอดชีวิต อยู่ต่อมาวันหนึ่ง ท่านมีความจำเป็นต้องเดินทางไปในที่อื่น จึงออกจากถ้ำแล้วนั่งเรือเพื่อจะข้ามไปอีกฝั่งหนึ่ง ด้วยเหตุนั้นเป็นเหตุน้ำหลาก ในขณะที่ท่านกำลังจะจอดเรือและก้าวขึ้นฝั่งนั้น กระแสน้ำก็ได้พัดคลื่นขนาดใหญ่มากระทบกับเรือ ทำให้เรือที่ท่านนั่งมานั้นเกือบจะล่ม ด้วยความแรงของกระแสน้ำ และด้วยกลัวเรือจะล่ม ท่านจึงยื่นมือไปคว้าตะไคร่น้ำ เพื่อยึดไว้ไม่ให้เรือเสียหลัก ล่ม จึงทำเป็นเหตุให้ตะไคร่น้ำนั้นขาด

ท้าวเอรภปตต์นาคราช ปรากฏใน สรรพบุค เป็นพญานาคที่สถิตอยู่ในแม่น้ำคงคา และมีมาก่อนกาลที่พระพุทธรเจ้าองค์ปัจจุบันจะเสด็จอุบัติขึ้น ในอดีตชาตินั้นเป็นพระภิกษุองค์หนึ่งในพระพุทธรศาสนา แต่ด้วยศีลปฏิบัติเพียง 1 ข้อ จึงต้องมาถือกำเนิด “จุดี” เป็นพญานาค

เมื่อท่านขึ้นฝั่งและไปปฏิบัติศาสนกิจเรียบร้อยแล้ว วันหนึ่งในขณะที่ท่านกำลังบำเพ็ญเพียรอยู่ผู้เดียว โรคปัจจุบันทันด่วนก็ได้เกิดขึ้น (สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นโรคหัวใจ) ทำให้มีอาการจวนจะสิ้นใจ

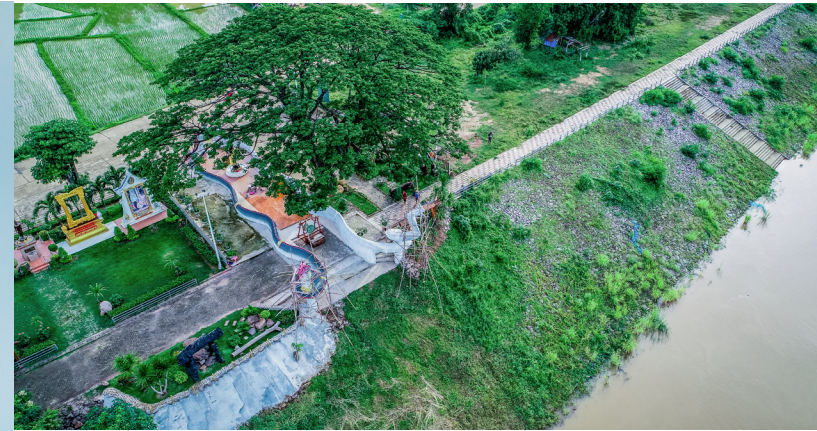
ทันใดนั้นท่านก็นึกถึงกรรมที่ตนเคยทำมาก่อน คือการทำให้ตะไคร่น้ำขาด ซึ่งเป็นวินัยสงฆ์ข้อหนึ่ง ว่าด้วย “การห้ามพรากของเสีย” แต่ท่านก็ยังไม่ได้แสดงอาบัติ

เมื่อรู้ว่าตัวเองคงจะมรณภาพแน่ จึงปรารถนาจะแสดงอาบัติ แต่ในระหว่างนั้นปรากฏว่าไม่มีภิกษุรูปใดผ่านมาเลย ท่านจึงสิ้นใจก่อนที่จะได้แสดงอาบัติ ด้วย “ผิตวินัย” หลังมรณภาพแล้ว จึงทำให้ไปเกิดในกำเนิดสัตว์เดรัจฉาน “กึ่งเทพ” คือไปเกิดเป็นพญานาคอยู่ 1 พุทธันตร (1 พุทธันตร เท่ากับ ช่วงเวลาที่ศาสนาของพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งสูญสิ้นแล้ว และพระพุทธเจ้าพระองค์ใหม่ยังไม่อุบัติขึ้น) ด้วยอำนาจแห่งการบำเพ็ญเพียร แม้จะถือกำเนิดเป็นพญานาค แต่มีภาวะเป็นที่พิศมึความเป็นอยู่คล้ายเทวดา ปรากฏนามว่า “พญาเอรภปตต์นาคราช” ที่ได้ชื่ออย่างนี้เพราะมีรูปลักษณ์ไม่เหมือน

องค์พญานาคที่วัดदानพระอินทร์
(วัดदानเมืองคืบ)

พญานาคทั่วไป คือมีสภาพเหมือนตะไคร่น้ำ
ที่ลอยอยู่บนน้ำ

เมื่ออยู่ในภาคพิภพ พญาเอรกบัต
ตนาคราชได้นางนาคตนหนึ่งชื่อว่า “วิกา”
มาเป็นคู่ครอง และต่อมาก็ได้กำเนิดธิดา
ตนหนึ่งนามว่า “นางนาคมาณวิกา” ถึงแม้
จะอยู่ในภาคพิภพที่มีทิพย์สมบัติพร้อม
ทุกอย่าง แต่พญานาคราชก็มีความเดือด
ร้อนใจและเฝ้าปรารถนาอยากจะทำบ่าว
การอุปถัมภ์ของพระพุทธเจ้าพระองค์ใหม่
อยู่ตลอดเวลา เมื่อเวลากำลังก้าวล่วงสู่
1 พุทธันตร สู่กาลสมัยแห่งพระพุทธเจ้า
องค์ปัจจุบัน ท้าวเอรกบัตตนาคราชเมื่อ
ปรารถนาทำบ่าวของพระพุทธเจ้าพระองค์
ใหม่แล้วเสด็จขึ้น หรือตรัสรู้แล้วหรือยัง

เมื่อได้เวลาอันสมควร พระพุทธองค์
ได้เสด็จไปประทับอยู่ที่โคน “ต้นขี้ก” รอเวลา
ที่อุตตรมานพจักผ่านมา อาศัยกาลไม่นาน
เมื่ออุตตรมานพเดินทางผ่านมา พระพุทธ
องค์จึงได้ตรัสเรียกให้เข้ามาหา พร้อมกับ
ตรัสถามความประสงค์ของมานพนั้น
แล้วพระพุทธองค์จึงได้ตรัสสอนเพลง
ขับร้องแก่ให้แก่อุตตรมานพ เพื่อนำไป
แก่เพลงขับของธิดานาคราช และเมื่อจบ
เพลงขับที่พระพุทธองค์ทรงตรัสสอน
อุตตรมานพก็บรรลู่ “โสดาบัน” จึงกราบ
ลาพระพุทธองค์มุ่งตรงสู่มหานครที่ทันใด
และเมื่อเหตุการณ์ทุกอย่างเข้าสู่
ภาวะปกติ พญานาคราชได้จำแลงแปลง
องค์เป็นมนุษย์เข้าไปหาอุตตรมานพ

และได้กล่าวยถิตาของตนให้เป็นคู่ครอง
ของอุตตรมานพ จากนั้น ได้ตามข่าวคราว
ของพระพุทธองค์ และเมื่อทราบข่าวว่า ใน
ขณะหนึ่งองค์พระศาสดาประทับอยู่ที่โคน
ต้นขี้ก พญานาคราชในร่างของมนุษย์
จึงรีบเข้าไปเฝ้า และได้ทูลเรื่องทุกอย่าง
จนถึงปัจจุบันให้พระพุทธองค์ทรงทราบ

นันทโพนันทะ พญานาคราชจอมอหังการ

เรื่องของพญานาคราชผู้น้อยอยู่ใน พุทธชัยมงคล “คาถาที่ 7” ว่าด้วยชัยชนะ อันยิ่งใหญ่ของพระพุทธองค์ที่ทรงมีบรม พุทธานุญาติให้พระมหาโมคคัลลานะ ไป ปรารบ พญานันโทปนันทนาคราช จนได้ ชัยชนะ พระบาลีว่า

*นันทโพนันทะกษะคัง วิพฐัง มะหิทธิง
ปุตตะนะ เถระ กษะเคนะ ทะมาปะยันโต
อิทธิปะเตสะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา กะวะตุ เต ชะยะมังคะลาณิฯ*

พญานันโทปนันทนาคราชผู้อันธพาล สันดานหยาบ กลับเกรี้ยวโกรธดำบริภาษ พระพุทธเจ้าและเหล่าสาวกทั้งหลาย ด้วยวาจาปาเถื่อนว่า “สมณะโธณพวกนี้ ถือดีว่ามีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ สามารถเข้า ฌานแล้วเหาะเหินเดินอากาศได้ บังอาจ ทำลายศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของกู รวม

หมู่กันแหะข้ามนิवासถานกูอย่างสำราญ โดยไม่ไยดีปล่อยให้ฝูงนาคสลายแตก่า ปลิวมารดหัวกู เห็นทีกูจะต้องทำลายฌาน ดัดสันดานเสียให้เซ็ด ต่อไปจะได้ไม่เหาะ มาให้ฝูงนาคสปลิวมาถูกหัวกูอีก”

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นทำให้พระเถระ ชื่อว่า “รัฐบาล” เกิด อากาการ “หมั่นไส้” ทูลอาสาที่จะไปปรารบพญานาคราชด้วย ตนเอง แต่พระพุทธองค์ก็ทรงตรัสห้าม นอกจากนั้น ยังมีพระเถระอีกหลายรูปที่ “เคือง” ทูลอาสาจะไปปรารบ เช่น “พระ ราหุล” เป็นต้น แต่พระองค์ก็ทรงตรัส ห้ามเช่นกัน

ต่อเมื่อ “พระมหาโมคคัลลานะ” อัศวสาวกเบื่อง่าย และเป็นผู้เลิศกว่า ภิกษุทั้งหลายด้านอิทธิฤทธิ์ทูลขอโอกาส พระพุทธองค์จึงทรงมีบรมพุทธานุญาต โดยพระเถระได้เนรมิตตัวเองเป็นจอม นาคราชที่เหนือกว่าพญานันโทปนันท

นาคราชอีก 1 เฑาะตัว แล้วพุ่งไปพันโอบรัด พญานันโทปนันทนาคราชด้วยขนด 14 รอบ จนแน่น ทำให้พญานันโทปนันทนาคราช ได้รับความอึดอัดและทรมาน

ที่นั่น พญานันโทปนันทนาคราชได้ พันทวันพิษใส่พระเถระ แต่พระเถระก็แผ่ พังพานพันควันพิษกลับคืน เป็นเหตุให้ พญานันโทปนันทนาคราชถูกพิษและได้

รับความเจ็บปวดอย่างแสนสาหัส พร้อม กันนั้นก็พลิกกายทำท่าจะเลื้อยหนีพระเถระ จึงแปลงกายเป็น “พญาครุฑ” ตัวใหญ่เข้า จับพญานันโทปนันทนาคราชด้วยกรงเล็บ ทันที จนพญานันโทปนันทนาคราชต้อง อ่อนวอนขอ

เมื่อรู้ว่าพญานันโทปนันทนาคราช สำนึกผิดแล้ว พระเถระได้นำ พญานันโท

ปนันทนาคราช ที่จำแลงแปลงกายเป็น มนุษย์มาเข้าเฝ้าพระพุทธองค์ซึ่งประทับ รอยอยู่ พระพุทธองค์ได้แสดงพระธรรม เทศนาให้ฟังจนพญานันโทปนันทนาคราช ยอมรับและเลื่อมใสนับถือพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นที่พึ่งไปตลอดชีวิต

“ภูริทัตต์”

พระโพธิสัตว์นาคราช

เรื่องราวของพญานาคชื่อ “ภูริทัตต์” นี้เป็นเรื่องที่ 6 ใน “กศชาดก” พุทธด้วย กษัตริย์บ้านก็ชื่อ เป็น “10 เรื่อง 10ชาติ” สุดท้ายก่อนที่พระโพธิสัตว์จะเกิดเป็น พระเวสสันดรในชาติที่ 10 และบังเกิดเป็น เจ้าชายสิริธตถะ และได้เสด็จออกผนวชจน กระทั่งตรัสรู้เป็นพระพุทธรเจ้าในเวลาต่อมา

ภูริทัตต์ชาดกเป็นประวัติการสร้าง บารมีของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในพระ ชาติที่ทรงบำเพ็ญศีลบารมีอย่างเด่นชัด ศีลบารมี คือ การสำรวมกาย วาจา ใจ ให้สงบเรียบร้อย มีความอดทน อดกลั้น เพื่องดเว้นจากการทำความชั่วโดยมี คุณธรรม คือ ทิริ โอตตัมปะ เป็นสิ่งควบคุม ในพระชาตินี้ พระโพธิสัตว์ภูริทัตต์นาคราช ได้บำเพ็ญศีลบารมีอย่างยิ่งวด ยอมทน ทุกข์ทรมานแสนสาหัสและยอมสละได้

แม้แต่ชีวิตของตนเอง แต่ไม่ยอมผิดศีล การบำเพ็ญศีลบารมีของภูริทัตต์นาคราช จึงเข้าทำนองว่า “ยอมตาย ไม่ยอมทำชั่ว” นั้นเอง

ในพระชาตินี้ พระโพธิสัตว์บังเกิด เป็นพญานาคชื่อว่า “ทัตตะ” เป็นโอรส ของพญานาคราชชตวรรษ ผู้ปกครองเหล่า นาคในลุ่มน้ำยมุนาและมีพระมารดาเป็น มนุษย์ คือ พระนางสมุทชาผู้เป็นพระธิดา ของพระเจ้าพรหมทัต กษัตริย์เมืองพาราณสี ทัตตนาคราชเป็นผู้ที่เปี่ยมด้วยปัญญา อันชาญฉลาดเลื่องลือระบือไกล แม้ กระทั่งท้าวสักกะ (พระอินทร์) จอมเทพ ผู้ปกครองสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ยังทรงยกย่อง และทรงบูชาพระโพธิสัตว์ด้วยของหอม และดอกไม้ทิพย์พร้อมทั้งทรงขนานนาม ให้ใหม่ว่า “ภูริทัตต์”

เมื่อภูริทัตต์ไปเยือนสวรรค์ ชั้น ดาวดึงส์ ได้เห็นสมบัติอันโอฬารของ ท้าวสักกะ จึงคิดว่า “สมบัติทิพย์เหล่านี้ ล้วนบังเกิดขึ้นด้วยบุญทั้งสิ้น” จึงเร่งสร้าง บุญโดยการถืออุโบสถศีล เพื่อจะได้พ้น ไปจากสภาพของนาค ที่ต้องใช้ท้องเลื้อย ไปมา และจะได้ไปเกิดในภพดาวดึงส์ แต่ภูริทัตต์ถูกยั่ววนจากเหล่านางนาค จึง ต้องหลีกขึ้นมาถือศีลอยู่ริมฝั่งแม่น้ำยมุนา วันหนึ่งขณะกำลังจำศีลอยู่ ถูกหมองชื่อ อาลัมพายนจับตัวไปแสดงฤทธิ์ให้คนดู เพื่อแลกเงิน เช่น ขยายตัวให้ใหญ่ขึ้น หดตัวให้เล็กลงแผ่พังพาน หายตัว ฯลฯ แม้ว่าภูริทัตต์มีฤทธิ์เดชมากมายเพียงแค่ว่า ลืมตามองหมองก็จะกลายเป็นขี้เถ้าไป ในทันที แต่ภูริทัตต์กลับยอมถูกทรมานแสน สาหัสโดยไม่ทำร้ายใคร เพื่อรักษาศีลให้ บริสุทธิ์บริบูรณ์

ตำนานพญานาค ลุ่มน้ำโขง

หนังสือ “เปิดตำนานพญานาคราช” (เมธราช รัตนภาณี, 2551) กล่าวถึงคติความเชื่อของคนไทย โดยเฉพาะผู้คน
ที่อาศัยอยู่บริเวณ “ลุ่มน้ำโขง” ในแถบจังหวัดทางภาคอีสานของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดหนองคาย นครพนม มุกดาหาร
ตลอดจนถึงอุบลราชธานี ได้รับอิทธิพลเกี่ยวกับคติความเชื่อเรื่อง พญานาค มาช้านาน โดยเชื่อว่า “ใต้แม่น้ำโขง” มีกพภูมิ
อันเป็นที่อยู่ของพญานาค ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับโลกมนุษย์ ด้วยคติความเชื่อนี้จึงเกิดเป็นประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ มากมาย
เรื่องราวของพญานาคที่ปรากฏบนดินแดนที่ราบสูงหรือแถบลุ่มแม่น้ำโขงนั้น ถูกเปิดเผยครั้งแรกเมื่อใด ยังไม่มีใครหาหลักฐาน
มายืนยันได้ แต่ที่ปรากฏเป็น “ตำนาน” ให้พอสืบค้นภาวะแห่งพญานาคนั้น มีปรากฏอยู่หลายที่ ซึ่งในหนังสือดังกล่าว
ได้กล่าวถึงตำนานพญานาคในเหตุการณ์ที่สำคัญ

เรื่องราวความเชื่อและศรัทธาเกี่ยวกับพญานาคตั้งแต่ครั้งพุทธกาล
ภูมิหลังของพญานาค ตำนานการสร้างแม่น้ำโขง แม่น้ำน่าน

ตำนานพระธาตุพนมกับนาคราช

ผู้พิทักษ์แห่งเมืองบาดาล

นักปราชญ์ทางศาสนาหลายท่านกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “พญานาคส่วนใหญ่มีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา แต่เมื่อไม่ได้โอกาสที่จะบวชด้วยเหตุผลว่าไม่ใช่มนุษย์จึงเลือกทำหน้าที่ดูแล และคุ้มครองพระพุทธศาสนาในอีกมิติหนึ่ง”

จากข้อสังเกตดังกล่าวจึงสอดคล้องกับเรื่องที่ได้อธิบายต่อไปนี้นั้นก็คือ “พระธาตุพนม” ซึ่งเป็นปูชนียสถานที่สำคัญและศักดิ์สิทธิ์ประจำจังหวัดนครพนม ซึ่งมีเรื่องของพญานาคเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างมากมาย

กล่าวกันว่า “พระธาตุพนม” ที่วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร อำเภอธาตุพนม ในปัจจุบันนั้นถูกสร้างขึ้นมาเป็นเวลานานกว่า 2,500 ปี มาแล้ว โดยสร้างขึ้นเมื่อสมัย “อาณาจักรศรีโคตรบูร” เมื่อประมาณ พ.ศ.8 ซึ่งมีท้าวพญา 5 องค์ เป็นประธานในการก่อสร้าง ได้แก่

1. พญาจุลณีพรหมทัตต์ ผู้ครอง แคว้นจุลณี เป็นผู้ก่อตั้งด้านตะวันออก
2. พญาอินทปัตนคร ผู้ครอง เมืองอินทปัตต์ หรือแคว้นกัมพูชาโบราณเป็นผู้ก่อตั้งด้านใต้

3. พญาคำแดง ผู้ครอง เมืองหนองหานน้อย หรือ อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีในปัจจุบัน ก่อตั้งด้านตะวันตก

4. พญานันทเสน ผู้ครอง เมืองศรีโคตรบูร เป็นผู้ก่อตั้งด้านเหนือ

5. พญาสุวรรณพิงคาร ผู้ครอง เมืองหนองหานหลวง คือจังหวัดสกลนครในปัจจุบัน เป็นผู้ก่อรวมยอดเข้าเป็นรูปฝาละมี วัตถุประสงค์ของการสร้างพระธาตุพนมคือ เพื่อบรรจุ “พระอรังคธาตุ” หรือ “กระดูกหน้าอก” ของพระพุทธเจ้าซึ่ง “พระมหากัสสปะ” ได้อัญเชิญมาจากประเทศอินเดีย

โดยในชั้นแรกพระธาตุพนมที่ถูกสร้างขึ้นนั้น มีลักษณะเป็นรูปเต่าสี่เหลี่ยม มีความกว้างด้านละ 2 วา สูง 2 วา ข้างในเป็นโพรงมีประตูเปิด-ปิดทั้ง 4 ด้าน ต่อมาจึงได้มีการก่อสร้างเพิ่มเติมจนมีลักษณะเป็นเจดีย์ทรงบัวเหลี่ยม และได้รับการบูรณะซ่อมแซมเรื่อยมาตามกาลเวลา

จนกระทั่ง เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ.2518 เนื่องจากได้เกิดฝนตกติดต่อกันหลายวัน ประกอบกับมีลมพายุกระโชกอย่างแรง จนเป็นเหตุให้พระธาตุพนมที่เก่าแก่และผุพัง ได้หักพังทลายลงมาทั้งองค์ หลังจากนั้นจึงมีการบูรณะขึ้นมาใหม่ เสร็จสิ้นในปี พ.ศ. 2522 จึงกลายมาเป็นองค์พระธาตุพนมที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของ

ชาวพุทธ และเป็นปูชนียสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ส่วนคติความเชื่อเกี่ยวกับพญานาคที่เกี่ยวข้องกับพระธาตุพนมนั้น ได้มีมาตั้งแต่เริ่มสร้างและบรรจุพระอัฐิธาตุไว้ในพระธาตุพนม โดยอาศัยความเชื่อที่ว่า “เมื่อพระอัฐิธาตุเป็นลึงค์ศักดิ์สิทธิ์และสูงค่ายิ่ง จึงจะต้องมีเทวดาผู้วิเศษมารักษา” และนั่นจึงเป็น “หน้าที่” ของพญานาค โดยได้รับคำสั่งจาก “พระอินทร์” เพราะพญานาคอยู่ใกล้กับภพภูมิมนุษย์ที่สุด

เรื่องราวของพญานาคอารักขาพระธาตุพนมที่สร้างความ “ฮือฮา” มากที่สุด เกิดขึ้นในสมัยท่าน “พ่อแก้ว อุทุมมามาสา” เป็นเจ้าอาวาส ซึ่งเรื่องดังกล่าวเริ่มเกิดขึ้นเมื่อเวลาตี 2 ขึ้น 5 ค่ำ เดือน 11 เมื่อปี พ.ศ.2500 กล่าวคือ ในคืนนั้นเกิดฝนตกหนัก “นายไก่อวด แซ่ตั้ง” ออกมารองน้ำฝนที่หน้าบ้าน ทันใดนั้นก็เห็นลำแสงประหลาดเท่าลำต้นตาลขนาดใหญ่ มีสีต่างๆ มากมายถึง 7 สี มาจากทางทิศเหนือพุ่งแหวกม่านนภาภาคแข่งกันไป พอมาถึงประตูวัดมหาธาตุฯ แสงนั้นก็หายไป เหตุการณ์ครั้งนั้นไม่เพียงแต่ นายไก่อวดเท่านั้นที่ได้เห็น ภรรยาของเขาก็ได้เห็นแสงประหลาดนั้นเช่นกัน จากเหตุการณ์ดังกล่าวก็ได้แพร่สะพัดออกเป็นข่าวหน้าหนึ่งในชุมชนนั้นอย่างรวดเร็ว

ต่อมาอีก 2 วัน หลวงพ่อเจ้าอาวาสก็ให้ “สามเณรตรีพย์” นั่งทางในดูว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นคืออะไร และเมื่อสามเณรตรีพย์เข้าสมาธิดูก็ปรากฏในนิมิตว่า ได้พบกับพญานาคราชทั้ง 7 ซึ่งจำแปลงองค์เป็นชายหนุ่มอารมณ์สีชาวยืนอยู่บริเวณลานพระธาตุพนม

ทันใดนั้น พญานาคราชผู้เป็นหัวหน้าก็ถามสามเณรตรีพย์ว่า “พ่อเณรมีธูระอันใด”

สามเณรตรีพย์ไม่ตอบ เพราะเกิดอาการตกใจกลัว และหันหลังตั้งใจจะกลับกุฏิทันใดนั้น พญานาคราชผู้เป็นหัวหน้าก็พูดขึ้นอีกว่า “กระผมขอไปด้วย อยากจะไปสนทนากับท่านเจ้าคุณ (เจ้าอาวาส)”

พลัน! ร่างของสามเณรตรีพย์ที่ประทับร่างทรงอยู่ก็หมดสติล้มพับลง (กระแสนจิตสามเณรอ่อนกว่ากระแสนจิตพญานาค) แต่ช่วงเวลาเพียงไม่กี่อึดใจร่างของสามเณรตรีพย์ก็กลับมาเป็นปกติเช่นเดิม มีเพียงบางสิ่งเท่านั้นที่เปลี่ยนไปคือ อาการยกมือขึ้นกราบแล้วกล่าวคำนมัสการด้วยเสียงอันสูงของชายวัยกลางคน แต่ดังมาจากปากของสามเณรตรีพย์ ว่า “นมัสการท่านเจ้าคุณ พวกหม่อมฉันมา ๒ คืบแล้ว”

หลวงพ่อรู้สึกสงสัยและแปลกใจจึงถามตอบกลับไปว่า “ท่านเป็นใคร และมาจากไหน”

สิ้นเสียงคำถามนั้น พลัน! ก็มีเสียงตอบกลับมาจากร่างสามเณรตรีพย์อีกว่า

“หม่อมฉันเป็นพญานาคมีชื่อว่า พญาสีทโทนาคราช มาจากสระโหนดตักกับนาคบรivarอีก 6 องค์ คือ พญาสีลวุฒินาโค พญาหิริวุฒินาโค พญาโอดตปปะวุฒินาโค พญาพาหุสัจจะวุฒินาโค พญาจาละวุฒินาโค และ พญาปัญญาเตชะวุฒินาโค

พวกหม่อมฉันได้รับเทวบัญชาจากพระอินทร์ให้มาเฝ้าอารักขาพระอัฐิธาตุแทนที่เทวดาชุดก่อน ประพฤติไม่เหมาะสมเพราะได้กินอำมิสสินบนและเครื่องเซ่นสรวงของชาวบ้าน

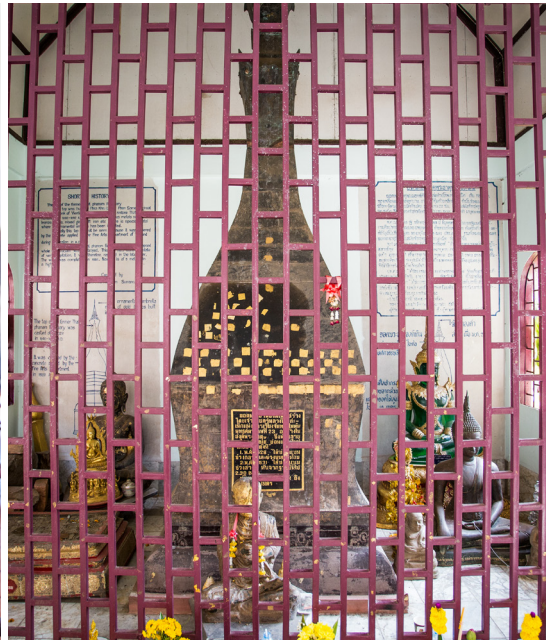

ส่วนพวกหม่อมฉันไม่ต้องการอามิสสินบนหรือเครื่องเซ่นสรวง
ใดๆ นอกจากขอ “น้ำ” เพียงอย่างเดียวเท่านั้น และจะอยู่เฝ้า
อารักขาพระอัฐรังคราตุไปจนกว่าจะสิ้นศาสนายุกาลของพระสมณ
โคดมพุทธเจ้า คือ 5,000 ปี”

ในชั้นแรกหลวงพ่ोज้าอาวาสและอีกหลายๆ ท่านก็ยังไม่
ปักใจเชื่อแต่อย่างใด แต่ต่อมาพญานาคราชก็ได้มาประทับร่าง
ทรงของสามเณรทรัพย์บ่อยครั้ง และได้ทำนายทายทักบอกกล่าว
เหตุการณ์ล่วงหน้าต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ จนหลายๆ
ฝ่ายเริ่มมีความเชื่อตรงกันว่าเป็นพญานาคราชที่มาประทับร่าง
จริงๆ และเมื่อได้สนทนากันโดยผ่านประทับร่างทรง หลวงพ่อก
ก็ได้ซักถามเรื่องราวต่างๆ จนพญานาคราช บอกเล่าเรื่องราว
เกี่ยวกับธาตุพนมอย่างหมดเปลือกว่า

“หลังจากที่ท้าวพญาทั้ง 5 ได้สร้างองค์พระธาตุเสร็จสิ้น
และเดินทางกลับยังบ้านเมืองของตนแล้ว พระมหากัสสปะพร้อม
ทั้งพระอรหันต์จำนวน 500 รูป ได้กลับชมพู่ทวีปด้วยอิฐฐานจิต
วิญญูณ พระอินทร์ได้มีเทวบัญชาให้เทวดาจำนวน 4,006 องค์
และมหศักดิ์เมืองอีก 3 องค์ รวมเป็น 4,009 องค์ เฝ้าอารักขา
พระธาตุ แต่เทวดาเหล่านั้นประพฤติไม่เหมาะสม พระอินทร์จึง
มีเทวบัญชาให้พวกหม่อมฉันมาทำหน้าที่แทน โดยหม่อมฉันได้
ไล่เทวดาชุดก่อนไปแล้ว จึงสถิตอยู่ในทิพย์วิมานอันบังเกิดขึ้น
ด้วยบุญเนรมิตอยู่ภายใต้องค์พระธาตุ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า
“เมืองบาดาล”

อนึ่ง นอกจากจะมีหน้าที่เฝ้าอารักขาขององค์พระธาตุแล้ว พญานาคราชทั้งหลายยังมีเมตตาจิต คือ อนุเคราะห์ประทับร่างทรงช่วยเหลือชาวบ้านในชุมชนนั้นและชุมชนใกล้เคียงด้วย โดยหากผู้ใดเป็นไข้หรือไม่สบายก็จะบอกตัวยา รวมทั้งสมุนไพรร่างต่าง ๆ เพื่อรักษาแต่ถ้าหากเป็นโรคเกี่ยวกับระบบประสาท สติฟั่นเฟือน มีนั่งหลงใหล ต้องคุณผี ต้องคุณไสย ผีเข้า เป็นต้น ก็จะรักษาด้วยน้ำมันศักดิ์สิทธิ์และอำนาจเทวฤทธิ์

การบอกตัวยาสุมุนไพร และการรักษาด้วยวิธีการดังกล่าว โดยผ่านประทับร่างทรงได้ผลอย่างน่าอัศจรรย์ ผู้ป่วยบางคนที่ เป็นโรคประหลาดก็หายจากอาการนั้นอย่างน่าทึ่ง แต่ผู้ป่วยบางราย ที่ชะตาถึงขาดถึงแม้จะไม่สามารถรักษาให้กลับมาเป็นปกติได้ แต่ก็ประวิงกาลเวลาเพื่อให้ญาติมีโอกาสได้ทันดูใจกันเป็นครั้งสุดท้าย

นับจากพระธาตุพนมองค์เก่าได้พังทลายลง และได้มีการสร้างองค์ใหม่โดยการครอบองค์เดิมไว้ ล่วงสู่ปัจจุบันก็นับเวลาหลายสิบปีแล้ว ทุกวันนี้องค์พระธาตุพนมยังคงตั้งตระหง่านชูเด่นอยู่ด้วยปวงศรัทธาจากพุทธศาสนิกชนทุกหมู่เหล่า

หากท่านใดมีความปรารถนาอยากจะไปเที่ยวชมและกราบนมัสการองค์พระธาตุก็สามารถทำได้ แต่มีข้อควรตระหนักอยู่ก็คือ สถานที่แห่งนั้นเป็นที่ศักดิ์สิทธิ์สมควรที่จะต้องระมัดระวังสำรวมในอากัปกิริยา ให้ถูกต้อง และควรไปกราบนมัสการด้วยจิตบริสุทธิ์เปี่ยมไปด้วยกุศล อย่างแท้จริง จึงจะเกิดเป็นมหามิ่งมงคลแก่ชีวิต ไม่ควรขี้ขลาดจิตใจให้เกิดขึ้น เพราะอย่าลืมนิวาสถานที่ศักดิ์สิทธิ์นั้นมีท่านผู้มีภาวะอันเป็นทิพย์ หรือ “พญานาคราช” เฝ้าอารักขาอยู่

ช้อไฟพญานาค

สายน้ำ ความคิด และอิทธิฤทธิ์แห่งศรัทธา

เมื่อถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 ซึ่งตรงกับวันออกพรรษาใน
ห้วงเวลาประมาณ 19.00 น. ถึง 22.00 น. ของแต่ละปี ณ บริเวณ
แม่น้ำโขงจะมีเหตุการณ์จรรยอย่างหนึ่งซึ่งอยู่นอกเหนือการพิสูจน์
ทางวิทยาศาสตร์เกิดขึ้นเป็นประจำ นั่นก็คือ จะมีลูกไฟขนาดต่างๆ
จากลำน้ำโขงพุ่งทะยานสู่ท้องนภาทศเป็นจำนวนมาก

ยิ่งเป็นเหตุอัศจรรย์ยิ่งมากกว่าเดิม เพราะลูกไฟดังกล่าวนั้นไม่มี
ลำแสงและไม่มีสะเก็ด แต่เป็นสีแดงอมชมพู บางแห่งก็มีปรากฏเพียง
หนึ่งลูก บางแห่ง 10-30 ลูก บางแห่ง 30-50 ลูก แต่บางแห่งก็มีเป็น
ร้อยๆ ลูก โดยขนาดของลูกไฟดังกล่าวมี 3 ขนาด คือมีขนาดเท่ากำปั้น,
มีขนาดเท่าไข่ไก่ และมีขนาดเท่าหัวแม่มือ

ลูกไฟเหล่านี้ เมื่อทะยานขึ้นสู่เหนือผิวน้ำและขึ้นไปในอากาศ
ได้ประมาณ 30-50 เมตร ก็จะอันตรธานหายไปอย่างไร้ร่องรอย
ทิ้งไว้เป็นเพียง “ปมปริศนา” แก่ผู้ที่ได้แลเห็นให้ได้ขบคิดว่าที่สุดแล้ว
มันคืออะไร และจุดที่เกิดลูกไฟประหลาดนี้ มีอยู่หลายสถานที่ด้วยกัน

1. บ้านหินโงม ตำบลหินโงม อำเภอเมืองหนองคาย
2. ปากห้วยวังฮู บ้านจอมมณี
- (พระพรตวิริยธรรมเมื่อปี พ.ศ. 2539) อำเภอเมืองหนองคาย
3. อ่างปลาบึก บ้านผาตั้ง อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย
4. บริเวณที่ว่าการอำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย
5. เวินพระสุก ท่าทรายรวมโชค อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัด หนองคาย

6. หนองสรวง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย
7. ทำน้ำวัดจุมพล และวัดจอมนาง อำเภอโพธิ์ชัย
จังหวัดหนองคาย
8. ทำน้ำวัดท่าหลวง ปากห้วยหลวง อำเภอโพธิ์ชัย
จังหวัดหนองคาย
9. วัดเปงจานเหนือ กิ่งอำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย
10. ปากห้วยเป บ้านน้ำเป กิ่งอำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย
11. บ้านปากคาด ปากคาคมवलชน ห้วยคาค
อำเภอปากคาดจังหวัดหนองคาย
12. วัดหินหมากเป้ง วัดหลวงปู่เทศก์ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัด
หนองคาย และ
13. แก่งอาฮง ริมฝั่งแม่น้ำโขง บริเวณวัดอาฮงศิลาวาส
หมู่บ้านอาฮง ตำบลหอค้า จังหวัดบึงกาฬ ที่นี้เรียกกันว่า สะตือแม่น้ำโขง

นอกจากนั้น ยังมีอีกหลายสถานที่ที่เกิดลูกไฟประหลาดนี้ เช่น
บ่อน้ำ หรือบึงขนาดเล็ก ก็เคยเกิดและมีผู้พบเห็นเช่นกัน แต่เป็นส่วนน้อย
อาจจะมียุคเดียว หรือสองลูก เป็นต้น

อนึ่ง เมื่อคราวสมโภชฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี พ.ศ.2525
ในวันออกพรรษาในปีนั้น กล่าวกันว่า มีลูกไฟขนาดใหญ่เท่ากับ
แท่งก้นน้ำพุ่งขึ้นมาจากกลางแม่น้ำโขง และพุ่งขึ้นสูงกว่า 200 เมตร
ณ บริเวณแก่งอาฮง ทำให้บริเวณแก่งนั้น มีแสงจรัสเจิดจ้าไปทั่วบริเวณ

เหตุการณ์เกี่ยวกับลูกไฟประหลาดนี้ จากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ ที่อาศัยอยู่ริมฝั่งโขงและมีขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับลำน้ำโขงจึงพอให้ทราบว่าเหตุการณ์เกี่ยวกับบั้งไฟประหลาดเกิดมีมาหลายสิบปีแล้ว

ผู้เฒ่าผู้แก่บางคนบอกว่า “เกิดมาก็ได้เห็นแล้ว” บางคนเล่าถึงลูกไฟประหลาดนั้นว่า เมื่อหลายสิบปีก่อน เมื่อถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 คือ เป็นวันออกพรรษา พุทธศาสนิกชนที่อาศัยอยู่ริมน้ำโขงจะนำเรือไฟที่ชาวบ้านทุกคนทุกคุ่มในหมู่บ้านร่วมกันสร้างขึ้นมาไปที่ทำน้ำ และเมื่อเวลาค่ำคืนหมายก็จะเริ่มจุดไฟและปล่อยให้เรือไหลไปตามกระแส

นอกจากจะปล่อยให้เรือไฟไหลไปตามแม่น้ำ และเล่นต่าง ๆ ของหนุ่มสาวและผู้คนในหมู่บ้าน อันนำมาซึ่งความสนุกสนานของผู้คนในชุมชน มีบางคุ่มบางหมู่บ้านอยากให้เรือไฟของตนพิเศษแปลกตาไปจากของคนอื่นก็จะจุด “บั้งไฟตะไล” หรือบั้งไฟเล็ก ๆ เพื่อเป็นการเพิ่มสีสันในงาน และหลังจากที่ได้จุดปล่อยบั้งไฟให้ขึ้นไปในอากาศแล้วหลายครั้งที่ปรากฏมีบั้งไฟซึ่งไม่ได้รับเชิญพุ่งขึ้นมาจากใต้ผิวน้ำประหนึ่งว่าอยากจะทำแข่งและขอร่วมสร้างสีสันในงานด้วย แต่ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสนใจเพราะมีแต่สนุกเพลิดเพลินกับการเล่นต่าง ๆ หากมีชาวบ้านส่วนหนึ่งที่เห็นและได้เรียกลูกไฟประหลาดนี้ว่า “บั้งไฟพญานาค”

ปรากฏการณ์เกี่ยวกับลูกไฟประหลาดที่เกิดขึ้นจากอดีต และในปัจจุบันได้รับความสนใจเป็นอย่างมากจากผู้คนหลายฝ่ายว่า แท้ที่จริงมันคืออะไรกันแน่ ความหลากหลายทางความคิดดังกล่าวแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มหัวสมัยใหม่ที่อ้างหลักวิทยาศาสตร์โดยให้เหตุผลว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เกิดจากการรวม

ตัวของแก๊ส หรือ แร่ธาตุ และเมื่อรวมตัวกันจนได้ที่แล้ว ถูกแรงดึงดูดเมื่อพุ่งขึ้นสู่ผิวน้ำก็จะทำปฏิกิริยากับอากาศจนเป็นเหตุให้เกิดลูกไฟขึ้น

กลุ่มที่ 2 กลุ่มความคิดดั้งเดิม ที่ถืออาศัยประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ พันธะและให้เหตุผลชี้ชัดว่า ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็น “บั้งไฟพญานาค” เป็นการกระทำของพญานาคที่อยู่เมืองบาดาลใต้แม่น้ำโขงซึ่งเป็นภูมิที่เกี่ยวเนื่องกับมนุษย์โลก โดยพญานาคทั้งหลายได้ร่วมเฉลิมฉลองในเทศกาลออกพรรษา ซึ่งสืบเนื่องมาจากครั้งพระพุทธเจ้าเสด็จลงมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ หลังจากที่พระองค์ได้เสร็จขึ้นไปจำพรรษาอยู่ที่นั่น และได้เทศนาโปรดพระมารดาเป็นเวลา 3 เดือน

กลุ่มที่ 3 เป็นประเภทไม่แน่ใจ แต่ก็ไม่ได้สนใจในการแสดงความคิดเห็นโดยกลุ่มนี้ได้กล่าวเป็นนัยว่า หากเชื่อตามทฤษฎีว่า เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ คือ การรวมตัวของแก๊สและทำปฏิกิริยากับอากาศ เหตุใดเมื่อเวลาจึงไม่มีความคลาดเคลื่อนในการปะทุของวันเวลาเลย ทำไมต้องเกิดเฉพาะในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 หรือ ในวันออกพรรษาเท่านั้น และหากจะเชื่อว่าเป็นการกระทำของพญานาคก็ไม่แน่ใจ เพราะไม่เคยเห็นพญานาค และไม่แน่ใจว่าพญานาคมีอยู่ใต้แม่น้ำโขงจริงหรือไม่

จากกระแสความเห็นต่าง ๆ ของสามกลุ่มดังกล่าว ปัจจุบันยังไม่มียุทธวิธีใดหาหลักฐานและเหตุผลที่แสดงออกมาเป็น “รูปธรรม” ได้อย่างชัดเจนยังคงเป็นปริศนาธรรมให้คนรุ่นนี้และคนรุ่นหน้า ขบคิดกันต่อไป

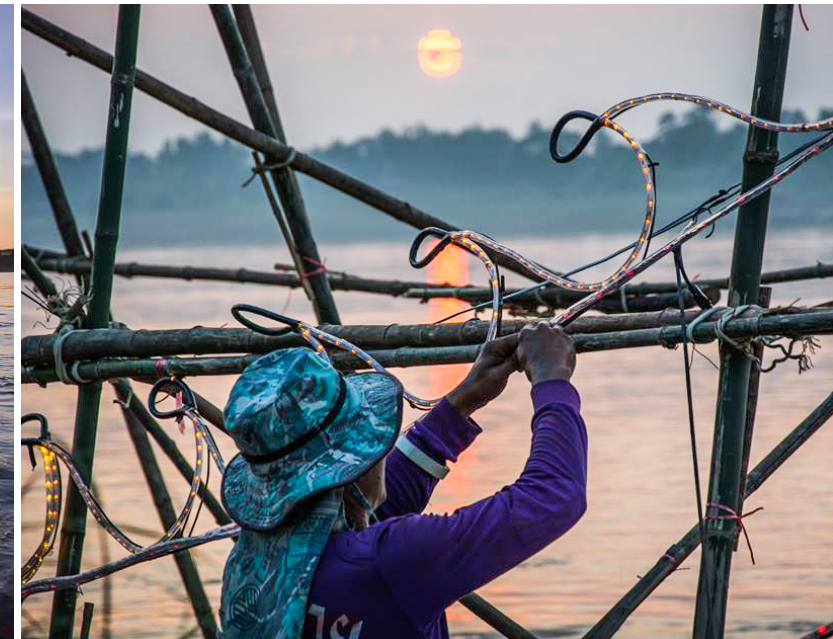
แต่สิ่งหนึ่งที่ยากจะฝากทิ้งท้ายก็คือ สิ่งลึกลับบนโลกใบนี้ที่เราไม่เคยเห็น ไม่เคยสัมผัสมาก่อน แคได้ยินเพียงชื่อเท่านั้น มีอยู่มากมายแต่นั้นก็ไม่ได้หมายความว่า สิ่งเหล่านั้นไม่มีอยู่จริง ทุกสิ่ง ทุกอย่างที่มิชื่อปรากฏ ล้วนแต่มีมูลมาทั้งนั้น

เปิดใบสิ่งที่เชื่อ เชื่อใบสิ่งที่คิด

ตั้งคำว่า “อนัตตา” ที่แปลว่า ไม่มีตัวตน หากคิดให้ดีจะเห็นว่า ในความ “ไม่มี” นั้นเอง ก็มี “ความมี” ปรากฏอยู่ นั่นก็คือ ความไม่มีตัวตน เช่นเดียวกับ “ว่างเปล่า” ที่หมายถึง ไม่มีอะไรเลย จะเห็นว่า ในความว่างเปล่า ก็ยังมีความ “ว่าง” อยู่

ฉะนั้น สิ่งต่าง ๆ ที่ตาเรามองไม่เห็นก็เช่นกัน หากยังไม่ได้สัมผัส ก็อย่ารีบด่วนสรุปว่า “ไม่มีจริง” เพราะนอกจากประสาทสัมผัสทางตา หู จมูก ลิ้น กาย และบางเรื่องที่มีอาศัยนวัตกรรมทางเทคโนโลยี บางอย่างมาเสริมแล้วก็ยังหาคำตอบไม่ได้อยู่ดี เพราะอีกสัมผัสหนึ่งที่มีมวลมนุษย์มีกันทุกคนแล้วอาจมองข้ามไปก็คือ “จิต” ซึ่งการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทางจิตเป็นสิ่งที่ละเอียด และประณีต ถ้ายิ่งใครมีความประณีต ความละเอียดแห่งจิตมากเท่าใด ก็จะสามารถรับรู้หรือเห็นในสิ่งที่มวลมนุษย์ทั้งหลายไม่รู้ไม่เห็นได้

เช่นเดียวกับเรื่อง “เร้นลับ” ถึงแม้บางครั้งจะมีเครื่องมือ หรือนวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทำการพิสูจน์ แต่ก็ไม่สามารถพิสูจน์ในเรื่องบางอย่างที่อยู่เหนือภาวะพิสูจน์ได้ เพราะการพิสูจน์ขาดประสิทธิภาพด้าน “พลังจิต” ที่ดี จากผู้พิสูจน์ คือ ศรัทธา เชื่อในองค์แห่งภาวนานั้น เมื่อเป็นเช่นนั้น เรื่องราวบางอย่างเมื่อพิสูจน์ด้วยโลกวัตถุไม่ได้ จึงเป็นเพียงตำนานกล่าวขานเท่านั้น แต่จะอย่างไรเสีย สิ่งสำคัญที่สุดก็คือ...ถ้าไม่เชื่อก็อย่าลบหลู่ก็แล้วกัน

เฮือนสิ่งที่เชื่อ เชือนสิ่งที่คิด

PHOTO : PHONPHISAIPHOTO
FACEBOOK : phonphisaiphoto.

“ คำชะโนด ”

ตำนานเมืองพญานาคและสิ่งเร้นลับ

คำชะโนด ตั้งอยู่ที่ ต.บ้านม่วง อ.บ้านดุง จ.อุดรธานี เป็นสถานที่แห่งหนึ่งซึ่งมีเรื่องราวที่ชวนพิศวงมากมายแอบแฝงอยู่ ทั้งตำนานสิ่งลึกลับ และตำนานเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องพญานาค ตำนานดังกล่าว ไม่ได้ถูกจำกัดในวันแคบๆ เพียงเป็นความเชื่อของคนในชุมชนเท่านั้น แต่ยังมีอิทธิพลต่อผู้คนที่ย้ายมาอยู่ลุ่มน้ำโขง ทั้ง 2 ฝั่ง คือ “ฝั่งไทย” และ “ฝั่งลาว” โดยคติความเชื่อในเรื่องนี้ ก็คือ ตำนานการสร้างแม่น้ำโขง ซึ่งมี “ปฐมเหตุ” มาจากพญานาค เป็นตำนานเรื่องเล่าที่ถูกถ่ายทอดกันมาตั้งแต่โบราณกาลจนถึงปัจจุบัน

ตามตำนานกล่าวว่า แต่ก่อนนั้น “หนองกระแส” หรือ “หนองแส” ซึ่งอยู่ตอนเหนือขึ้นไปทางเขตประเทศลาว เชื่อกันว่าเป็นเมืองที่พญานาคอาศัยอยู่ โดยสถานที่ดังกล่าวนั้นแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหนึ่ง “พญาศรีสุทโธนาคราช” เป็นผู้ปกครอง และอีก “พญาสุวรรณนาคราช” เป็นผู้ปกครอง ทั้ง 2 ฝ่าย มีนาครบริวารละ 500 ตน ต่างไม่เคยทะเลาะกัน รักกัน สามัคคีกัน และอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข มีน้ำหนึ่งใจเดียว และคอยเกื้อกูลเกื้อหนุนกันมาตลอดเวลา โดยทั้ง 2 ฝ่ายได้ตกลงติดากันว่า เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งออกไปหาอาหารอีกฝ่ายก็ไม่ต้องออกไป เพราะอาจเกิดการทะเลาะหรือบาดหมางกัน ในเรื่องการแย่งอาหาร

ต่อเมื่อฝ่ายที่ออกไปได้อาหารมาก็ให้แบ่งอาหารนั้นออกเป็น 2 ส่วนเท่าๆ กันก็พอ ซึ่งกติกาดังกล่าวถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่นาคราชทั้ง 2 ฝ่ายได้ประพฤติอย่างเคร่งครัดมาช้านาน

ครั้งหนึ่ง พญาศรีสุทโธนาคราช ได้พานาครบริวารออกไปหาอาหารและได้ช้างตัวใหญ่ตัวหนึ่งกลับมา จึงแบ่งช้างออกเป็น 2 ส่วนเท่าๆ กัน โดยเก็บไว้สำหรับฝ่ายตัวเอง 1 ส่วน และแบ่งไปให้ฝ่ายของพญาสุวรรณนาคราช อีก 1 ส่วน ในครั้งนั้น ทั้ง 2 ฝ่ายได้ลิ้มรสเนื้อช้างอย่างอิมหมีพื้มัน อยู่ต่อมาเมื่อพญาสุวรรณนาคราช พานาครบริวารออกหาอาหาร และได้เม่นมาหนึ่งตัว ก็ได้ทำตามธรรมเนียมปฏิบัติอย่างเคยคือ แบ่งเนื้อเม่นออกเป็น 2 ส่วนเท่าๆ กัน ฝ่ายตัวเองเก็บไว้ส่วนหนึ่ง และนำไปให้พญาศรีสุทโธนาคราชส่วนหนึ่ง

ด้วยเหตุที่ว่าเม่นนั้นเป็นสัตว์ตัวเล็กแต่ขนมีขนาดใหญ่ กอปรกับพญาศรีสุทโธไม่เคยเห็นเม่นมาก่อนว่าสัตว์ชนิดนี้มีขนาดเท่าใด หลังจากฝ่ายพญาสุวรรณนาคราชนำเนื้อเม่นมาให้ พญาศรีสุทโธนาคราช จึงนำขนเม่นกับขนช้างมาเปรียบเทียบกันดู ก็เห็นว่าขนเม่นมีขนาดใหญ่กว่าขนช้าง แต่เนื้อเม่นมีปริมาณน้อยกว่ามาก พญาศรีสุทโธจึงเกิดการเข้าใจผิดคิดว่าอีกฝ่าย “เล่นไม่ซื่อ” คือ “เล่นนอกกติกา” นำเนื้อมาให้ฝ่ายตนเพียงนิดเดียว และเมื่อคิดถึงครั้งที่ได้ช้างมาเป็นอาหาร ฝ่ายตนก็ได้แบ่งเนื้อออกเป็น 2 ส่วนเท่าๆ กัน โดยไม่มีอาการลำเอียงแต่อย่างใด ยิ่งคิดก็ยิ่งโกรธ พญาศรีสุทโธนาคราช

ปากชะโนด

จึงให้นาคบริวารของตนนำเนื้อเม่นนั้นกลับไปคืน ถึงแม้พญาสุวรรณนาคราชจะอธิบายอย่างไร พญาศรีสุทโธนาคราชก็ไม่ยอมเชื่อ และเมื่อทั้ง 2 ฝ่าย เจรจากันไม่รู้เรื่อง จึงเกิดเป็นอารมณ์โกรธขึ้นมา

เหตุการณ์จึงได้ลุกลามรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ผลสุดท้าย จากมิตรสหายที่เคยเกื้อกูลกันมา เมื่อไม่ยอมฟังเหตุผล หนองกระแสดจึงลุกเป็นไฟ โดยทั้ง 2 ฝ่ายประกาศสงครามต่อกันอย่างสิ้นเชิงโยยันที่เหตุการณ์ในครั้งนั้น พญาศรีสุทโธซึ่งเป็นฝ่ายโกรธก่อนได้สั่งให้กองทัพนาคราชของตนบุกทันที ด้านพญาสุวรรณนาคราชพร้อมด้วยนาคบริวารก็ได้ปกป้องและทำการต่อสู้อย่างเต็มกำลังความสามารถ แต่ก็ไม่มีความสามารถก้ำกัยในศึกครั้งนี้ได้ การต่อสู้ของเขาเป็นเอาตายในครั้งนั้นสร้างความเดือดร้อนไปทั่วหนองกระแสด สิ่งต่างๆ ที่อยู่ภายในรัศมีได้รับความเสียหายและเดือดร้อนไปตามๆ กัน ตามตำนานแล้วว่า พื้นโลกสะเทือนเกิดการสั่นไหวทั่วทั้ง 3 ภพ จนเทวดาทั้งหลายหว่นวิตก

เมื่อเหตุการณ์ยังไม่ยอมยุติ และทำท่าจะบานปลายขึ้นเรื่อยๆ “พระอินทร์” จอมเทวราชแห่งดาวดึงส์สวรรค์จึงต้องลงมาระงับศึก โดยมีเทวบัญชาให้ทั้ง 2 ฝ่ายหยุดรบกัน ให้ถือว่าศึกในครั้งนี้ไม่มีฝ่ายใดเป็นผู้ชนะ และเพื่อป้องกันการทะเลาะพร้อมทั้งความขัดแย้งซึ่งจะเกิดขึ้นในภายหลัง พระอินทร์จึงได้ตั้งกติกาขึ้นว่า ให้เอาภูเขาไฟเป็นเขตแดน และให้ทั้ง 2 ฝ่าย สร้างแม่น้ำคนละสาย ออกจากหนองกระแสด ฝ่ายใดสร้างถึงทะเลก่อนเป็นผู้ชนะ และจะให้มีปลาบึกในแม่น้ำสายนั้น และห้ามมิให้รุกล้ำเขตแดนกันและกัน หากใครฝ่าฝืนจะถูกภูเขาไฟนั้นไหม้ เมื่อสิ้นเทวบัญชาจากองค์อมรินทร์ พญาศรีสุทโธจึงได้พานาคบริวารสร้างแม่น้ำจากหนองกระแสดไปทางทิศตะวันออก ด้วยความที่เป็นนาคราชที่ “ใจร้อน” จึงขุดผิวดินทางหน้อยหนึ่ง และเมื่อเห็นว่าเริ่มขุดผิวดินแล้ว จะผ่าภูเขาที่ลำบาก และอาจเสียเวลาจึงได้ตัดเลาะคดโค้งไปตามภูเขา แม่น้ำสายนี้จึงเรียกว่า “แม่น้ำโขง” ซึ่ง “โขง” มาจาก คำว่า “โค้ง” นั่นเอง

จากตำนานของเรื่องตรงนี้มีภาษาอีสานที่กล่าวเป็น “พญา” ไว้ว่า “ภูผาขุดกัน ขนคาบไม้ ไปถึมผิวดิน ทางควาย เบื้องฟาดผ่าภูผากิ่งเบ็งคองคาแม่น้ำโขง ชั่นแหลว”

นอกจากนั้น เมื่อสร้างเป็นแม่น้ำโขงเรียบร้อยแล้ว บริวารของพญาศรีสุทโธนาคราช อีก 2 องค์ คือ “ชีวายนาค” และ “ธนมูลนาค” ได้ขุดจากแม่น้ำโขงออกไปอีก ซึ่งก็เป็นที่มาของ “แม่น้ำชี” และ “แม่น้ำมูล” ในปัจจุบัน

ส่วนพญาสุวรรณนาคราช ได้พานาคบริวารสร้างแม่น้ำไปทางใต้ และด้วยความที่เป็นนาคราชที่ “ใจเย็น” จึงพิถีพิถันในการสร้างแม่น้ำสายนี้มีชื่อว่า “แม่น้ำน่าน” เป็นแม่น้ำที่ตรงกว่าแม่น้ำทุกๆ สาย

จากกติกาการแข่งขัน เมื่อฝ่ายพญาศรีสุทโธนาคราชเป็นฝ่ายชนะ จึงได้ทูลต่อพระอินทร์ว่า ตัวเองนั้นเป็นพญานาคจะอยู่บนโลกนานเกินไปก็ไม่ได้ และเพื่อความสะดวกต่อการขึ้นลงเมืองบาดาล พญาศรีสุทโธนาคราชจึงได้ทูลขอทางขึ้นลงระหว่างเมืองบาดาลกับโลกมนุษย์ และพระอินทร์ก็ได้ทรงอนุญาต 3 แห่ง คือ 1. ที่หนองคันแท 2. ที่ธาตุหลวงนครเวียงจันทน์ 3. ที่พรหมประกายโลก หรือคำชะโนด

แห่งที่ 1 และ 2 เป็นทาง (รู) ขึ้นลงของพญานาคเท่านั้น แต่แห่งที่ 3 คือ คำชะโนด นั้นเป็นสถานที่ที่พญาศรีสุทโธนาคราช พร้อมทั้งนาคบริวารสถิตอยู่ โดยมีต้นคำชะโนดซึ่งมีลักษณะเป็นต้นหมาก ต้นมะพร้าว และต้นตาลผสมกันขึ้นเป็นสัญลักษณ์ของคำชะโนด

อีกนัยหนึ่งที่เรียกว่า “พรหมประกายโลก” ตามตำนานกล่าวกันว่า สถานที่แห่งนี้เชื่อว่า เป็นสถานที่เทวดาในชั้น “อากัสสราพรหม” ลงมากิน “จันดิน” จนหมดแสงสว่างหรืออิทธิฤทธิ์ ต้องกลายเป็นมนุษย์ผู้มีวรรณะหยาบกระด้างเพราะกินสิ่งที่ไม่ใช่อาหารทิพย์เข้าไป (ผู้สนใจวิวัฒนาการของโลกพึงตรวจดูในอัครคัมภีร์อัญสุตรา)

เรื่องราวบางอย่างที่เป็นสิ่งเร้นลับ แต่อาศัยความเกี่ยวเนื่องแห่งดินแดนและมิติแห่งกาลเวลา จึงมีบางคนที่สามารถรับรู้และสัมผัสกับเรื่องที่อยู่เหนือการพิสูจน์ด้วยโลกวัตถุได้

มีเรื่องเล่าต่อๆ กันมาว่า ในอดีตนั้นผู้คนในหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ใกล้ๆ กับคำชะโนด เช่น บ้านวังทอง บ้านม่วง บ้านเมืองไพร เป็นต้น เคยพบเห็น ชาวคำชะโนด ที่จำแลงแปลงกายเป็นมนุษย์เข้ามาเที่ยวงานที่ทางวัดและชาวบ้านจัดอยู่เป็นประจำ หรือบางครั้งก็จำแลงแปลงกายเป็นมนุษย์ผู้หญิงเข้ามาเยี่ยมอุประณ์เครื่องใช้บางอย่าง เช่น เครื่องทอหูก เครื่องทอผ้าอยู่เสมอ

เรื่องราวอันลึกลับที่สร้างความ “ฮือฮา” มากที่สุดอีกเรื่องหนึ่ง จนเป็นข่าวดังไปทั่วประเทศซึ่งเกิดขึ้นที่คำชะโนดแห่งนี้ก็คือ “เรื่องผีไปจ้างหนัง” เรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2532 และได้รับการยืนยันเหตุการณ์จาก “คุณธงชัย แสงชัย” เจ้าของบริษัทภาพยนตร์เร่ “แจ่มจันทร์” ว่า “มีคนมาว่าจ้างให้ไปฉายหนังที่บ้านวังทอง อำเภอบ้านดุง ห่างจากตัวเมืองอุดรธานีประมาณ 100 กิโลเมตร ค่าจ้างตกลงกันไว้ 4,000 บาท ซึ่งเป็นค่าจ้างธรรมดา มีหนังฉาย 4 เรื่อง แต่มีสัญญาพิเศษอยู่ 1 ข้อ คือ ให้ฉายถึงแค่นี้ 1 เท่านั้น ห้ามฉายถึงสว่าง พอตี 4 ก็ให้รีบเก็บข้าวของออกจากสถานที่ฉาย หลังจากนั้นได้ส่งหน่วยฉายหนังไปตามที่ได้ตกลงกันไว้ ในตอนเช้าพนักงาน 7 คน ซึ่งกลับมา

จากฉายหนังเมื่อคืนก็เล่าว่า เมื่อคืนไปฉายหนังให้ผีดู หนังเริ่มฉายตั้งแต่ตอน 3 ทุ่ม ในตอนหัวค่ำไม่เห็นผู้คน แต่พอ 3 ทุ่ม มีคนมาเป็นจำนวนมาก และที่แปลกคือ ผู้หญิงซึ่งนางสาวท่อมขาวจะนั่งอยู่ด้านหนึ่ง ส่วนผู้ชายใส่เสื้อผ้าสีดำจะนั่งอีกข้างหนึ่ง และคนทั้งหมดก็นั่งกันสงบเงียบเรียบร้อยเหมือนจะไม่เคลื่อนไหวตัว และที่ยิ่งกว่านั้นคือ ไม่ว่าจะฉายหนังอะไรก็ไม่มีการส่งเสียงอะอะเหมือนกับฉายหนังกลางแปลงทั่วๆ ไป ที่แปลกไปกว่านั้นก็คือ งานนี้ไม่มีร้านขายข้าวของจำพวกของกินของใช้ หรือแม้แต่ร้านขายขนม ขายบุหรี พอถึงตี 4 พวกคนดูก็ไม่รู้หายไปไหนกันหมด หายไปเร็วเหลือเกิน พอเก็บข้าวของออกจากสถานที่ฉายหนัง แวะซื้อบุหรี ชาวบ้านถามว่าไปฉายหนังที่ไหนเมื่อเด็ก ๆ บอกว่าฉายในหมู่บ้านวังทอง ชาวบ้านกลับยืนยันว่าไม่มีหนังมาฉายในหมู่บ้านเลย ในที่สุดเมื่อสอบถามกันจนเป็นที่เข้าใจ ชาวบ้านสรุปว่า “สงสัยพวกคุณจะไปฉายหนังที่ในดงคำชะโนด” ซึ่งเป็นสถานที่ลึกลับที่เชื่อว่าเป็นเมืองพญานาค มีภูตผีปีศาจสิงสถิตอยู่ ซึ่งอยู่ใกล้ๆ กับหมู่บ้านวังทองนั่นเอง

คณะกรรมการสร้างสรรค

ที่ปรึกษา

ดร.ไพฑูรย์ รักษ์ประเทศ

นายเพิ่มศักดิ์ นวีรักษ์

นายปานทอง สระคูพันธ์

นายอนุรัตน์ ธรรมประจำจิต

นางศิริชญา ครุฑอรัญ

นางมัลลิกา โภคสวัสดิ์

ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร

รองผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร

รองผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร

หัวหน้าสำนักงานจังหวัดมุกดาหาร

วัฒนธรรมจังหวัดมุกดาหาร

ผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการ

นางพนารัตน์ คนขยัน

นางเพ็ญพรรณ จันทุม

นางสาวช่อเพชร วิเศษศรี

นายสุพล คนขยัน

นางสาวพริดา แสงแก้วชูสิน

นางสาวสุธารัตน์ ทวีโคตร

นางสาววิภารัตน์ ถนัดหนังสือ

ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

นักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

นักศึกษาฝึกงาน

คณะสนับสนุน

นางสาวเกียรติสุดา แสงหมื่น

นางสาววารุณี ทวีพัฒน์

นายเทพฤทธิ์ แก้วอ่อน

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ

นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ

คณะผู้จัดทำ/ฝ่ายผลิต

บริษัท สมาร์ท บิซิเนส ไลน์ จำกัด

ทีมงาน SBL บันทึกประเทศไทย

สะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 2 (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต)
อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

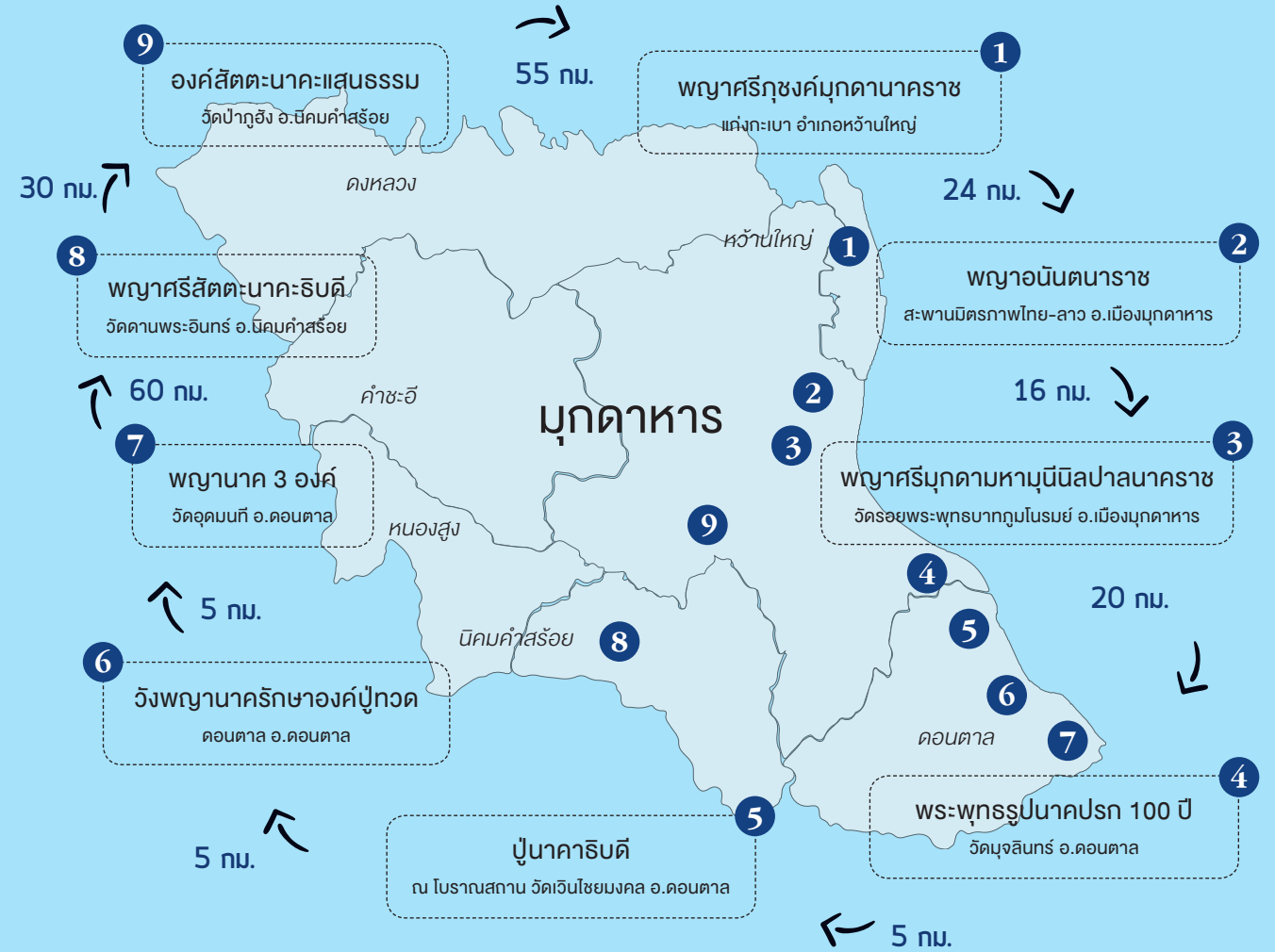
---

9 สาขาแห่งศรัทธา พญานาค ลุ่มน้ำโขงมุกดาหาร

ร่วม พิธีบวงสรวงปูพญานาค ในวันที่ 8-9 มิถุนายน ของทุกปี

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดมุกดาหาร โทรศัพท์ 0-4261-3684

“ พญานาค มีบทบาทสำคัญต่อพระพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่ง หากมองย้อนไปในครั้งพุทธกาลปรากฏเรื่องราวของพญานาคอยู่หลายที่ ทั้งที่มาช่วยในกิจจานุกิจของพระพุทธเจ้า รวมถึงเหล่าสาวกบางองค์ มาจนถึงพญานาคลุ่มน้ำโง ในครั้งพุทธกาลที่เป็นตำนานเล่าขานจนถึงปัจจุบัน ”

พญานาคครั้งพุทธกาล

“ นักปราชญ์ทางศาสนาหลายท่านกล่าวว่าเป็นเสียงเดียวกันว่า “พญานาคส่วนใหญ่มีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา แต่เมื่อไม่ได้โอกาสที่จะบวชด้วยเหตุผลว่าไม่ใช่มนุษย์จึงเลือกทำหน้าที่ดูแล และคุ้มครองพระพุทธศาสนาในอีกมิติหนึ่ง ”

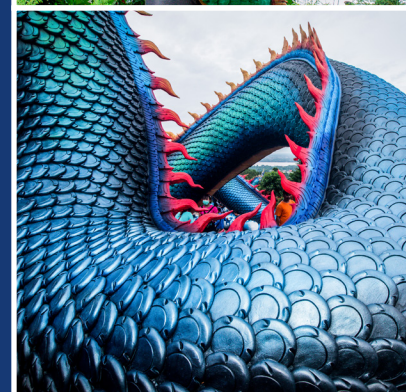
ตำนานพระราตุพนมกับนาคราช ผู้พิทักษ์แห่งเมืองบาดาล

“ บั้งไฟพญานาค เป็นการกระทำของพญานาคที่อยู่เมืองบาดาลใต้แม่น้ำโงซึ่งเป็นภูมิที่เกี่ยวเนื่องกับมนุษย์โลก พญานาคทั้งหลายได้ร่วมเฉลิมฉลองในเทศกาลออกพรรษา ซึ่งสืบเนื่องมาจากครั้งพระพุทธเจ้าเสด็จลงมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ หลังจากที่พระองค์ได้เสร็จขึ้นไปจำพรรษาอยู่ที่นั่น และได้เทศนาโปรดพระมารดาเป็นเวลา 3 เดือน ”

บั้งไฟพญานาค สายน้ำ ความคิด และวิถีแห่งศรัทธา

บริษัทประเทศไทย

จากความผูกพันของชีวิตกับสายน้ำผ่านความคิด ความเชื่อ และความศรัทธา
ก่อเกิดเป็นประเพณีวัฒนธรรมที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

สายธารแห่งศรัทธา

พญานาค

แห่งลุ่มน้ำโงมุกดาหาร

โครงการพัฒนาการตลาด กิจกรรมและประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารสู่ความยั่งยืน

